ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар рўзномаси

Рўзнома 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 201 (7. 890) ◆ 1991 йил 17 октябрь, пайшанба ◆ Нархи 8 тийин

Ўзбекистон Халқ-Демократик партияси ҳужжатлари лойиҳалари—муҳокамада

МУСТАҚИЛ РЕСПУБЛИКАНИНГ МУСТАҚИЛ ПАРТИЯСИ

ШУ ЙИЛ 31 август куни Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг навбатдан ташқари сессияси «Ўзбекистон Республикасининг давлат мустақиллиги асослари тўғрисида»ги Қонунни қабул қилди. 1 сентябрда эса мустақиллик куни байрам қилинди. Биз, қардошларимизнинг асрлар мобайнидаги орзуси амалга ошганлигидан беҳад қувондик.

Тошкент шаҳридаги шифокорлар малакасини ошириш илмгоҳида ўқиб юриб яна бир воқеанинг шоҳиди бўлдик. Матбуотда Ўзбекистон Халқ-Демократик партиясининг Дастури ва Низоми лойиҳалари эълон қилинди. Мустақил Республиканинг мустақил партияси бўлиши қандай яхши! Ўзбекистон Халқ-Демократик партиясининг Дастури ва Низоми лойиҳаларини ўқир эканмиз, унинг чинакам халқ партияси бўлишига ишонч ҳосил қилдик.

А. АҲМЕДОВ,
Хўжанд вилоятидаги Хўжанд райони марказий шифохонаси бош шифокорининг ўринбосари.

К. ЗОКИРОВ.
шу райондаги Қистақўз қишлоқ шифохонасининг бош шифокори.

АНИҚЛИК КИРИТИЛИШИНИ ИСТАЙМАН

ДАСТУР лойиҳасининг VI бобидаги «Халқ-Демократик партияси ўн йиллар давомида юқоридан тиқиштирилган яккаҳокимлик мафкурасидан қатъиян воз кечади. Сиёсат, маданият, миллатлараро муносабатлар, эзгулик, адолат, ҳалоллик ва виждонлилик тўғрисидаги умумбашарий тасаввурларга асосланиши керак. Инсонпарварлик қоидалари партия мафкурасининг негизи бўлади», — деган жумлаларни ўқиганимда мустақил республикамизда ҳақиқат мафкураси тантана қилишига имон келтирдим.

Лекин, Низом лойиҳасининг III бобидаги 19-бандни ўқиб, ўйланиб қолдим. Унда амалдаги қонунларга хилоф бўлмаган жойларда — бир корхонада, ишлаб чиқариш бирлашмасида, хўжалик, муассаса, ташкилотда ишловчи партия аъзоларини бирлаштирадиган ишлаб чиқаришдаги бошланғич партия ташкилотлари тузилиши ҳақида гап боради. Шу ерда менимча **уй ва маҳаллаларда яшовчи ишламайдиган нафақахўр партия аъзоларини бирлаштирувчи партия ташкилоти хусусида аниқ фикр билдирилса** яхши бўларди. Кейин кекса **нафақахўр партия аъзоларининг аъзолик бадалини қай миқдорда тўлаши лозимлиги тўғрисида ҳам Низомга аниқлик киритилишини истайман.**

Шомурот **ОЛЛАБЕРГАНОВ,**
Фрунзе районн, Дубицкий кўчасининг 21-уйида яшовчи фуқаро.

Обуна—92

ЧЕВАРЛАР ҲУЗУРИДА

«ОҚШОМ» рўзномаси ижодий ходимларининг бу сафарги учрашуви «Чевар» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасида бўлди. Бирлашма ён-атрофидаги маҳаллаларда яшаб, шу ерда меҳнат қилаётган жамоа аъзолари учрашув чоғида «Тошкент оқшоми» рўзномасини севиб ўқишлари, унинг ҳар бир сонини интиқлик билан кутишлари ҳақида тўлқинланиб гапиришди.

— «Оқшом» — барчамиз учун ҳам қадрдон рўзномага айланган, — деди бирлашма касаба уюшмаси раиси Мунира Ҳасанова. — Сабаби, унинг саҳифаларида корхонамиз чеварларининг меҳнати ҳақида, ишчи сулолалари ҳақида кўплаб мақолалар ёритиб борилади. Шунингдек, ижара пудратига ўтиб ишлаётган бўлинмаларимизнинг меҳнат ютуқлари ҳамда шаҳримиздаги бошқа корхоналарнинг илғор иш усуллари ҳақида шу рўзнома орқали хабардор бўламиз.

— Чеварлик фаолиятимнинг бошланганига ҳадемай 20 йил бўлади. Ҳозир қизим Наима ҳам ўзим билан ёнма-ён шу касбни улуғлаб келмоқда, — деди учрашувда сўз олган бирлашма фахрийларидан бири Зарифа опа Раҳимова. — Биз оила аъзоларимиз билан бирга шу рўзнома чиққандан буён ҳар йили муттасил обуна бўламиз. Мана бу йил ҳам биринчи бўлиб обуна бўлдик.

— Мен рўзномадаги «Одобнома», «Сиҳат-саломатлик», «Назокат» саҳифаларини севиб ўқийман, — дейди 2-тикув цехининг чевар қизларидан Насиба Юсупова. — Яқинда рўзномага обуна бўлдим. Истагим келаси йил ҳам шу саҳифалар янада қизиқарли бўлса, айниқса, «Назокат» саҳифасида хотин-қизлар ҳаёти янада кенгроқ ёритилса.

Қарийб 18 йилдан буён бирлашмада бичиқчиман, — деб таништирди ўзини Мавжуда опа Пўлатова. — Мен «Оқшом»нинг ҳар бир сонини қўймай ўқиб бораман. Шу сабабли бу йил ҳам биринчилар қаторида алоқа бўлимига чиқиб рўзномага ёзилиб келдим. Келгуси йил «Одобнома», «Турмуш чорраҳаларида» рукнлари остида ибратомуз, фойдали мақолалар кўпроқ берилса айни муддао бўларди.

— Менинг истагим эса рўзнома саҳифаларида кўпроқ муаммо бўлиб турган ишчи аёлларнинг қисқартирилган иш кунларига ўтиб ишлаши хусусида мунозарали мақолалар берилса, чунки, оила тинчлиги кўпроқ биз аёлларга боғлиқ, — дея қўшимча қилди бирлашма технологи Санобар опа Отахўжаева.

Учрашувда сўзга чиққан бошқа ишчилар ҳам рўзнома ҳақида ўз фикр-мулоҳазаларини билдиришди.

Учрашув сўнгида бирлашма партия комитети котиби Назифа Иноятова ҳозирда бирлашмада пул ўтказиш йўли билан барча цехлар рўзномаларга обуна қилинаётганини айтиб, жамоанинг меҳнат фахрийлари ҳамда кам таъминланган оилаларига ҳам алоҳида ғамхўрлик кўрсатиш режаси борлигини баён этди.

Зулфия ДУСМУҲАМЕДОВА.

ҚЎШ ИШОНЧГА ЯРАША

1983 ЙИЛДА 2-пойабзал фабрикасига оддий ишчи бўлиб келган Ҳасан Усмонов орадан кўп ўтмай 2-цехга уста бўлди. Билими ва малакасини ошириш мақсадида у Тошкент политехника техникумининг сиртқи бўлимига ўқишга кирди. Ёш йигитнинг ишчан ва интилувчанлигини англаган фабрика жамоаси уни таъминот бўлими бошлиғининг ўринбосарлигига тавсия этди.

Бўлимда Ҳ. Усмонов тадбиркорлик билан иш юритмоқда. Ҳар бир цехга пойабзаллар материалини узлуксиз етказиб беришга эришмоқда. Жамоатчи ва ишчан йигитга фабрика жамоаси ҳамда 19-мавзенинг аҳолиси катта ишонч билдириб, уни Чилонзор район Кенгашига депутат этиб сайлаган эди. Ҳасан депутат сифатида ҳам халқ ишончини оқламоқда. У сайловчилар топшириғини бажарди. 19-мавзеда 2 минг нуқтага мўлжалланган АТС қурилишига эришди. Ҳозир қурилмаларни ўрнатиш ва жиҳозлаш юмушлари бормоқда. Бундан ташқари, у сайловчилар истагига биноан мавзедаги 22-уй ёнида болалар майдончасини барпо этиш ва жиҳозлашга ҳам бош қўшди.

Худойназар ҒОИИБОВ.

АЖНАБИЙ МУТАХАССИСЛАР ДАРС БЕРИШМОҚДА

Тошкент Давлат иқтисодиёт дорилфунунида Норвегиядан келган бозор муносабатлари соҳасидаги етакчи мутахассислар — олий тижорат мактабининг ректори, профессор Войе Харл билан шу ўқув юртининг профессори Арно Сунберк, «Вест интернейшенел паблишинг» фирмасининг президенти, профессор Енс Якобсон шартнома асосида бошланган ишни тугалладилар.

Даставвал, энг истеъдодли талабалар — асосан халқаро иқтисодий муносабатлар факультетидан танлов асосида ажратиб олинди. Улар муаллимлар ва аспирантлар билан биргаликда бизнес мактабини ҳосил қилдилар.

Бундан аввал Америка Қўшма Штатларидан келган мутахассислар — профессорлар Дональд Андерсен, Роберт Аллисон ва Барри Кинг бир ой давомида ана шундай бизнес мактаби машғулотларини ўтказган эдилар.

Бизнес мактаблари — бўлажак иқтисодчилар тайёрлашни такомиллаштириш юзасидан халқаро иқтисодий муносабатлар факультетида қилинаётган ишнинг бўғинларидан биридир. Факультет олдига қўйилган вазифаларнинг руҳи шундай иш қилиш зарурлигини тақозо этди. Факультетни битириб чиқувчилар Ўзбекистонда тобора кўпайиб бораётган қўшма корхона ва фирмаларда меҳнат қилишлари, халқаро бозорда иш юритаётган турли ташкилотларда Республиканинг манфаатларини ҳимоя қилишлари, хорижий бизнесменлар билан музокараларда қатнашишлари лозим.

Л. ГРИГОРЬЕВ.
(ЎзТАГ).

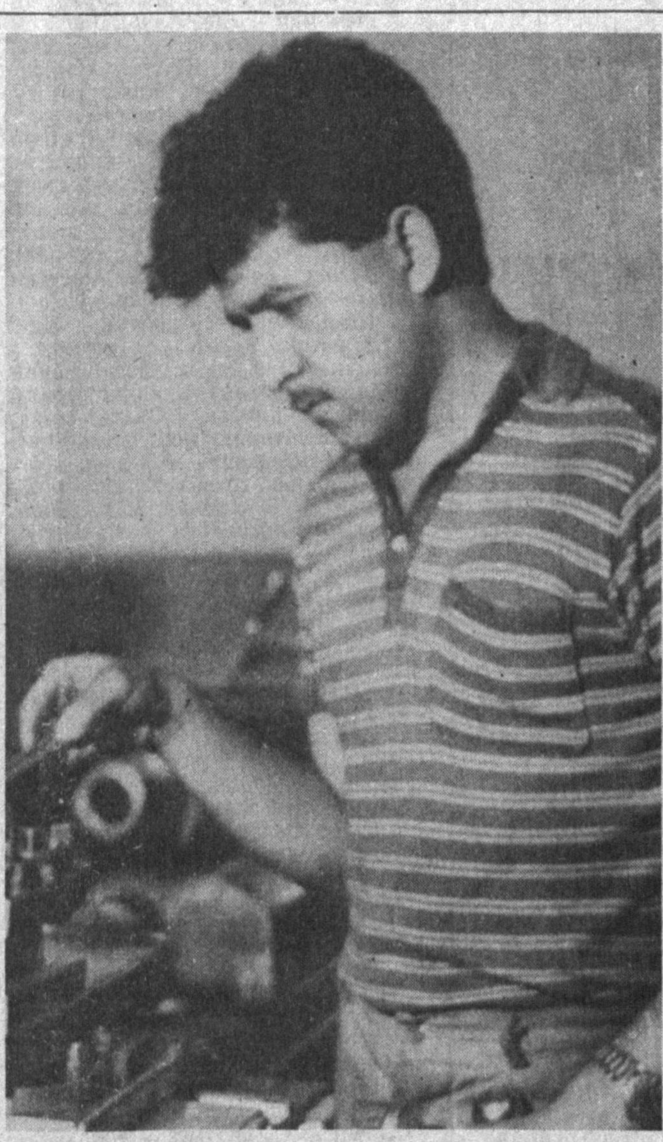

Қимматилла Турсунов Тошкент тўқимачилик машинасозлиги ишлаб чиқариш бирлашмасига ишга келганига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. Шундай бўлсада у асбобсозлик цехида токарлик сирларини мукаммал ўрганиб олди.

Александр Хачатурян сурати.

Бугунги кун нафаси

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА

⊙ Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. А. Каримов Бухоро вилоятида шимолий маъдан бошқармасида олтин қазувчилар, Учқудуқ ва Зарафшон шаҳарлари, Томди ва Конимех районлари меҳнаткашларининг вакиллари билан учрашди. Республиканинг ушбу муҳим минтақасини ижтимоий-иқтисодий жиҳатдан янада ривожлантиришга доир таклифларни ишлаб чиқиш учун бу ерга мутахассисларнинг катта гуруҳини юбориш тўғрисида таклиф киритилди.

⊙ Қорақалпоғистоннинг ихтисослаштирилган хўжаликлари давлат омборига 210 минг тонна шоли топшириб, йиллик режани бажардилар.

ИТТИФОҚДА

⊙ Тожикистон Коммунистик партиясининг вориси — Социалистик партиянинг Дастури лойиҳаси эълон қилинди.

⊙ Москва мэри Г. Попов КПССнинг мамлакат пойтахтидаги собиқ ташкилот ва муассасалари биноларини биринчи навбатда район судларига, шаҳар маъмурий ва муниципал округларига бериш тўғрисида фармойиш чиқарди. Бўшаб қолган биноларга бундан кейинги навбатда мактабгача болалар, маданий-маърифий муассасалар ҳамда ишбилармонлар ташкилотлари жойлаштирилади.

⊙ Молдова Олий хавфсизлик кенгаши мажлисида республика миллий армиясини тузиш тўғрисида қарор қабул қилинди. Кенгашда маъқулланган миллий ҳарбий қурилиш асослари республикани СССР ягона ҳарбий ҳудудида иштирок этишини истисно этади. Бундан ташқари ҳозир СССР Қуролли кучларида хизматни ўтаётган Молдова фуқароларини республика ҳудудига қайтариш мўлжалланмоқда.

⊙ Кеча Симферополда Италия олимпия терма командаси билан учрашувда 1:1 ҳисобида дуранг натижага эришган СССР футболчилари олимпиада мусобақаларининг финал қисмида иштирок этиш имкониятини амалда қўлдан бой бердилар. Ҳозир бу гуруҳда СССР ва Италия командаларида еттитадан очко бор.

ХОРИЖДА

⊙ Латвия, Литва ва Эстония мустақил давлатлар сифатида 1975 йилда Европа, шунингдек, АҚШ ва Канада томонидан имзоланган Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик бўйича кенгашнинг якунловчи ҳужжатига имзо чекдилар.

⊙ Франция билан Германия 50 мингдан кўпроқ кишилик биргаликдаги армия корпусини тузиш ташаббуси билан чиқдилар. Бу давлатларнинг фикрича, ушбу қўшинлар бўлажак Европа армиясининг негизини ташкил этади.

⊙ Оттавада Канада томонидан Совет Иттифоқига 150 миллион доллар қарз бериш тўғрисидаги битим имзоланди.

⊙ 1991 йилги иқтисодиёт бўйича Нобель мукофоти АҚШдаги Чикаго дорилфунунининг профессори Р. Коуэйс, физика бўйича Нобель мукофоти эса франциялик профессор Пьер-Жиль де Женга берилди.

ҲАМКОРЛИКНИНГ ТОТЛИ МЕВАСИ

СССР 50 йиллиги номли «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси Хитой Халқ Республикасига шартномага биноан 50 та трактор жўнатди. Корхона бу маҳсулот ўрнига Хитойдан «Ксинтоу—15» ҳамда «Фаньтоу —180» маркали 140 та томорқа ерларини ишлашда жуда қулай бўлган митти тракторларини олди. Ҳозир бу тракторлар республика хусусий ёрдамчи хўжалик уюшмасига юборилди.

Шу ўринда шу кичик тракторларни Тошкентда ишлаб чиқаришни йўлга қўйса бўлмайдими, деган савол туғилади. Бўлади, албатта. Корхонадаги махсус лойиҳа бўлимида бу кичкина машинанинг лойиҳаси аллақачон ишлаб чиқилган. Ҳаттоки унинг дастлабки тажриба нусхаси ҳам тайёрланди. Лекин шу тракторларни кўплаб ишлаб чиқариш учун бизда кам қувватли двигателлар йўқ. Уни фақат Владимир заводи ишлаб чиқаради. Шунинг учун корхона маъмурияти катта тракторларни кичигига алмашиш усулини қўлламоқда. Бироқ бу усул шу машиналарга бўлган талабни қондириши қийин. Шунинг учун митти техникалар ишлаб чиқарадиган қўшма корхонани вужудга келтириш мақсадга мувофиқдир. Бунинг бошқа йўли ҳам бор. Масалан, ҳозир хитойликлар корхонага йилига 30 мингта кичкина двигателларни етказиб беришга тайёр.

Ғулом ЮСУПОВ.

Тошкент шаҳар ижроия комитетида

Суянадиганнинг ўзи йўқ

ХАЛҚ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ижроия комитетининг 15 октябрда бўлиб ўтган мажлисида шу йилнинг январь—сентябрь ойларида шаҳар халқ хўжалигининг иқтисодий ва ижтимоий ривожланиши якунлари тўғрисидаги масала муҳокама қилинди. Шаҳар режа комиссияси, молия бошқармаси, Тошкент шаҳар ижроия комитетининг бош бошқармалари ва бошқармалари, район ижроия комитетлари ҳамда бир қатор корхона ва ташкилотларнинг раҳбарлари ҳисоботлари тингланди.

●

МАМЛАКАТ фаолиятидаги бугунги умумий иқтисодий тушкунликка қарамай, шаҳримизда қўйилган бир қатор ижобий қадамлар ҳақида айтиб ўтмоқ жоиз. Давлат даромади бўйича тўққиз ойлик режа 115,4 фоизга бажарилди. Режадан ортиқча 455,6 миллион сўм тушумга тушди. Даромад солиғи режаси 106,7 фоизга адо этилиб, белгиланганидан ортиқ 73,2 миллион сўм қўлга киритилди. Касса режалари 144,6 фоизга бажарилди.

Шу ўринда бугунги бизнинг пулимиз нималарга қодир, деган савол туғилади. Табиийки, сиёсатда йўл қўйган хатоларимиз мамлакат иқтисодини ҳам танг аҳволга солиб қўйди. Натижада пулнинг қадри анча тушиб кетди. Бундай шароитда шаҳар иқтисодини кўтариш учун барча имкониятлар ишга солиняпти. Натижада саноат ишлаб чиқариш ҳажми ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 103,9 фоизга, халқ истеъмоли молларини ишлаб чиқариш 107,2 фоизга ўсди. Шаҳар корхоналарини бозор иқтисодиёти шароитига ўтказиш ишлари давом этмоқда. Шу йилнинг 1 октябригача 2738 ширкат, 1380 кичик корхона, 329 фирма, марказ, 139 ижара корхонаси, 55 уюшма, 97 акционерлик жамиятлари борлиги ҳисобга олинган.

Умуман олганда, шаҳар иқтисодиётидаги танглик ҳамон қалтислигича қолмоқда. Тўққиз ойлик якунга кўра 25 саноат корхонаси шартнома мажбуриятларини бажара олмади. Улар режага нисбатан 63,2 миллион сўмлик маҳсулотни етказиб беролмадилар. Шу жумладан, ип-газлама ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳисобланган тўқимачилик комбинати 32 миллион сўмлик кам маҳсулот берди. 50 та корхонада ўтган йилнинг шу даврига нисбатан саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш кўрсаткичлари пасайди. «Ўртоқ» қандолат фабрикаси, «Файз» ишлаб чиқариш бирлашмаси, сут комбинати, енгил металл конструкциялари заводи шулар жумласидандир. Киров ва Октябрь районлари эса халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқариш топшириғини бажара олмадилар.

Номенклатурадаги баъзи маҳсулот турлари сифати бўйича режанинг адо этилмаслиги катта ташвиш туғдирмоқда. Ўтган йилнинг шу даврига таққослаганда 179 маҳсулот турлари бўйича ўсиш ҳажми пасайиб кетган. Шаҳар аҳолиси 15,1 минг тонна сут, 2,1 минг тонна қандолат маҳсулотлари, 16,4 миллион шиша минерал сув, 7,4 миллион дори препаратлари ва бошқа маҳсулотларни кам миқдорда олди.

Айниқса, саноат ва маиший хизмат кўрсатиш объектлари қурилишидаги аҳвол ёмонлашиб бормоқда. Қуёшдан ҳимоя қилиш қурилмалари заводида пластмассадан тайёрланадиган ойна блоклари цехи, «Вторцветмет» бирлашмасида эса алюминий ишлаб чиқариш қувватлари ишга тушмай қолди. Автотранспорт корхоналари маъмурияти шиналарни таъмирлаш корхонасида олиб борилаётган таъмир ишларини ниҳоясига етказмади. 11 минг номерга эга бўлган 3-телефон автомат станцияси, 3,5 минг тонна ҳажмидаги юкни сиғдира оладиган сабзавот маҳсулотлари омборхонаси фойдаланишга топширилмади.

Давлат капитал маблағлари ҳисоби бўйича қурилишлар ҳажми 56,6 фоизни, мактаблар қурилиши—69,2, болалар боғчалари қурилиши — 31,2, шифохоналар 20,1, поликлиникалар ҳажми эса 27,5 фоизни ташкил этади. Қатор иттифоқ ва жумҳурият тасарруфидаги корхоналар улушбай иштирок бўйича шаҳар уй-жой қурилишига қарийб 10 миллион сўм ўтказишгани йўқ. Қурилиш-тиклаш ишлари бўйича топшириқларини 4-трест, 159-трест, 1-уйсозлик комбинати, «Сифат» корхоналари адо этишолмади.

Чакана мол айирбошлаш режаси ошириб бажарилди, лекин баҳолар бўйича ўсиш ҳажми ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 92,8 фоизни ташкил этди. Ошириб бажариш эса чакана нархларнинг ўсиши ҳисобига бўлди. Натижада аҳолининг жамғарма банклари ҳисобига қўшган улуши 294 миллион сўмга ошди. Маиший хизмат бошқармаси ва бошқа вазирлик ҳамда ташкилотларга қарашли қатор корхона ва муассасалар пуллик хизмат кўрсатиш бўйича топшириқларини уддалай олмадилар.

Ҳисобот берган ўртоқларнинг кўпчилиги белгиланган режалар бажарилмаганлигининг асосий сабаби хом ашё материаллари таъминотидаги узилишлар, мамлакатнинг кўпгина районлари билан иқтисодий алоқаларнинг бузилишида деб таъкидладилар. Бироқ, шаҳар ижроия комитетининг раиси О. Ҳ. Асқаров бу баҳоналар кишини қаноатлантирмаслигини айтиб, бир қатор жамоалар таъминотнинг яхшиланишини кутиб ўтирмай, ташаббус билан чиқишаётгани, ўзга корхоналар билан шартномалар тузишаётганликлари натижасида ўша корхоналарда иш яхши кетаётганлигини исботлаб берди.

Бозор иқтисодиёти сансалорликни ёқтирмайди. Корхонанинг келажаги жамоаларнинг ўзларига боғлиқ. Кимки ишлаб чиқаришни ривожлантира олса, ишчилар учун қулай ижтимоий-маиший шароитлар яратиш йўли билан кўпроқ фойда ола билса, у гуллаб-яшнайди, аксинча эса инқирозга юз тутади.

Мажлисда тадбиркорлик фаолияти назорати бўйича шаҳарда етарлича иш олиб борилмаётганлиги, жойларда кўпчилик раҳбарлар ҳозирги мавжуд шароитга мослаша олмаётганликлари, хўжалик алоқаларидаги нуқсонларни ўз вақтида кўра билмасликлари ҳақида ҳам сўз борди.

Муҳокама қилинган масала юзасидан қарор қабул қилинди. Шунингдек, мажлисда бошқа масалалар ҳам муҳокама қилинди.

Йиғилишни Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси О. Ҳ. Асқаров олиб борди.

ТАЛАБА ВА ТАРАҚҚИЁТ

ТОШКЕНТ педиатрия-тиббиёт илмгоҳида ўз фаолиятини бошлаган «Талаба ва илмий-техник тараққиёт» Бутуниттифоқ олимпиадасининг III босқичида ҳар бир республикадан аввал илмгоҳ, сўнг республика миқёсидаги танловларда ўз иқтидорини кўрсатган учтадан ғолиб талаба қатнашмоқда. Ҳозир Тошкентда Туркманистон, Қозоғистон, Тожикистон, Ўзбекистон, Озарбайжон, Россия, Молдова, Украина ва Белоруссиядан келган 30 талаба ўз билим ва маҳоратларини намойиш этмоқда.

— Олимпиадани ўтказишдан мақсад битирувчи курс талабаларининг 6 йил ичида олган билимларини амалда синаш, улар орасидан энг иқтидорлиларини танлаб олиш, — дейди республика ўқув-услуб кабинети директорининг ўринбосари Нелля Каримовна Мирзаева. — Республикамиздаги Улуғбек жамғармаси агар биздан совриндорлар бўлса уларни махсус стипендияси билан таъминлайди. Аспирантурада ўқиш учун имтиёзлар яратилади. Биздан ғолиб талаба бўлса ташкилий комитет билан келишиб, тил бўйича мутахассис тайёрлаш марказида хориж тилларини мукаммал ўргатиб, малака ошириш учун чет мамлакатларга юбориш ниятимиз ҳам бор.

«Талаба ва илмий-техник тараққиёт» талабалар олимпиадаси эртага ўз ишини якунлайди.

Дамир ИСЛОМОВ.

ПРЕЗИДЕНТ ШАРҲЛАЙДИ...

Олий лига ўйинлари тақвимини тузувчиларнинг айби билан икки ойдан бери «Пахтакор» ҳар 15 кунда бир марта майдонга тушаётгани туфайли шаҳримизда сусайиб қолган футбол ҳаёти Жаҳон Кубоги бошланганидан бери жуда жонланиб кетди. Ҳозир спорт ишқибозларининг оғизларидан «Матонат» жамоаси тушмай қолди. Ҳамшаҳарларимиз ҳам кичик футболда маҳоратлари даражасида ўйнаб мухлисларини хурсанд қилишмоқда. Кеча эрталаб матонатчилар кучли Бразилия жамоасини 1:0 ҳисобида енгдилар. Ягона тўпни Аъзам Исматов киритди. Тушдан сўнг эса Сальвадор — «Матонат» баҳси ўтказилди. Ўйинни қиғинчоқлик билан ўтказган жамоамиз Павел Сулаймонов, Аъзам Исматов ва Олег Пушкаревларнинг аниқ зарбларидан сўнг 3:0 ҳисобида ғалаба қозондилар. Қувонарли жойи шундаки, ўтган Жаҳон Кубогининг энг сермаҳсул ҳужумчиси Аъзам Исматовга кичик футболда ҳам тенг келадиган тўпурарлар топилмаяпти. Ҳозир у 5 та тўп киритиб, сермаҳсуллик бобида карвонбошилик қилмоқда. 4 ўйиндан сўнг 6 очкога эга ва тўққиз тўп уриб ўз дарвозаларидан битта тўп ўтказиб юборган «Матонат» футболчилари ҳозирча турнир жадвалида англияликлардан кейин иккинчи ўринда бормоқдалар. Кечаги қолган ўйинлар эса қуйидаги натижалар билан тугади: «Барнаул» — АҚШ — 1:0, Англия — Сальвадор 2:0, «Барнаул» — Бразилия — 0:1, Англия — АҚШ — 4:0.

Ўйинлардан сўнг «Матонат» жамоасининг президенти А. С. Кукушкиндан Жаҳон Кубоги беллашувларини шарҳлаб беришни илтимос қилдик.

— Кичик футбол бўйича турнир ҳам ниҳоясига етай деб қолди. — «Матонат» — АҚШ ва Бразилия — Сальвадор беллашувлари ўтказилгач, финалга чиқадиган жамоалар аниқланади. Менимча, Англия ва «Матонат» Кубок учун баҳс юритади, Барнаул — Бразилия жамоалари эса бронза нишонларини қўлга киритиш учун майдонга тушади.

Ҳа, биз ҳам матонатчиларга кичик футбол турнирининг ҳал қилувчи баҳсларида омад ёр бўлишига тилакдошмиз.

ҲУҚУҚШУНОСЛАР ТАШКИЛОТИ ТУЗИЛДИ

ЎЗБЕКИСТОН Республикаси прокуратураси марказий аппарати ходимларининг республика ҳуқуқшунослар уюшмаси бошланғич ташкилотини тузиш масаласини муҳокама қилган таъсис мажлиси бўлиб ўтди. 100 дан зиёд малакали ҳуқуқшунос мутахассислардан иборат бу йиғинда мустақил Ўзбекистон Республикасининг ҳуқуқий давлат бўлиб шаклланиши йўлида масъулиятли вазифалар турганлиги қайд этилди. Бу ишларга бош қўшишда мазкур уюшма тузишнинг моҳияти ва зарурияти ҳақида гап борди.

Мажлис иштирокчилари ўзларини республика ҳуқуқшунослар уюшмаси аъзолигига қабул қилинган деб ҳисоблашни сўраб, масалани овозга қўйдилар ва бу қарор бир овоздан қабул қилинди. Мажлис аҳли республика ҳуқуқшунослари уюшмасининг прокуратура қошидаги ташкилотининг 7 кишидан иборат кенгаши таркибини тасдиқладилар. Кенгаш раиси этиб республика прокуратураси тармоғининг раҳбари, ҳуқуқшунос-ёзувчи Файзулла Қиличев сайланди.

Рустам МУҲАММЕДОВ,
Ўзбекистон Республикаси ҳуқуқшунослар уюшмаси кенгашининг аъзоси.

• Янгиликлар • Воқеалар • Хушхабарлар • Янгиликлар • Воқеалар • Хушхабарлар

Ваколат

ДУНЁДА ЯХШИЛИК ҚОЛАДИ

...ДАДИЛ кўчаси, 2-боши берк кўчадаги 3-уй ёниб кетди. Ўт рангли телевизордан чиқди. Бир зумда Илҳом Шариповнинг хонадони ёниб кул бўлди. Жўжабирдек жон бошпанасиз қолди. Оддий ишчининг оилавий аҳволи янада мушкуллашди. Бу бахтсиз ҳодисани эшитган Шукур ака биринчи бўлиб етиб келди. Аввало оддий бир инсон сифатида, қолаверса маҳалла саркори ва депутат сифатида ёрдам қўлини чўзди. Илҳом аканинг оиласига вақтинча уй берилди. Шукур аканинг елиб-югуриши туфайли жумҳурият раҳм-шафқат ва саломатлик жамғармаси орқали гилам, пул ҳамда кийим-кечак берилди. Оила эса мана секин-аста оёққа туряпти...

— Дўст, инсонийлик бошга кулфат тушганда билинар экан,— дейди Илҳом ака ва унинг оиласи. — Депутатимиз Шукур Темуровдан бир умр миннатдормиз... Барака топсин...

Депутат учун сайловчининг ана шундай миннатдорчилик сўзларини эшитишдан ортиқча қувонч йўқ. Менимча, бундай миннатдорчилик сўзларини эшитиш афсуски ҳаммага ҳам насиб этавермайди. Ҳали шундай сайловчилар борки, ҳатто ўз депутатларини билишмайди, депутат эса қора-қурасини кўрсатмайди...

Шукур ака Акмал Икромов районидаги Абдулҳай Тожиев номли маҳалла қўмитасига раис бўлганида 1982 йил эди. Ҳали мамлакатда қайта қуриш шабадаси эсмаган эди. Аммо бу маҳаллада Шукур аканинг саъйи-ҳаракати билан «қайта қуриш» бошлаб юборилганди. Чунончи...

Илгари ҳар бир маҳалланинг ўз гузари бўлган. Гузар эса миллий қадриятларимиз ўчоғи эди. Йиллар ўтди, ҳозир эса улардан асар ҳам қолмади. Ҳозирда 5,5 минг аҳоли, яъни 1,5 минг оила — 700 га яқин хонадон яшаётган маҳаллага шундай гузар керак. Буни маҳалла оқсоқоллари Шукур акадан талаб қилишди. Афсуски кўпгина маҳаллаларда жамғарма йўқ. Шунинг учун ҳам кўпгина ташаббуслар, хайрли ишлар қолиб кетади. Ана шунда депутатга тўзим берсин. Қанчадан-қанча эшикларга бош суқиши, илтимос қилиши, ялиниб-ёлвориши, талаб этиши, елиб-югуриши, тўраларча муносабатларни «забт» этиши лозим. Шукур ака лоф эмас, тегишли жойларга қатнайвериб 3—4 туфли йиртди. Ният эса холис. Маҳаллада ташландиқ бўлиб ётган 288 квадрат метр жойни ободонлаштириб, бу ерга новвойхона, сартарошхона ва бошқа зарур иншоотлар қуришмоқчи... Лекин маблағни қаердан олиш керак? Шаҳар, район бюджетиданми? Бироқ ортиқча маблағ қаёқда дейсиз?! Лекин қаловини топишди. Маҳалла ҳудудидаги «Тошинтерм» заводи маҳалла учун 25 минг, ТОЭМЗ заводи эса 6 минг сўм пул ажратди. Маҳалла аҳлининг ўзи ҳам пул, ҳам қурилиш материаллари билан улуш қўшди. Ҳозир қурилиш ишлари авжида.

— Эндиликда маҳаллаларга бўлган эътибор яна кучайди, — дейди депутат. — Маҳаллаларни обод қилиш замон талаби. Шахсан менда ҳозир «Маҳалла» дастурининг бажарилишидан қониқиш пайдо бўляпти. Лекин ҳали қилинадиган ишлар талайгина. Бу ишлар учун республика ва шаҳар бюджетидан 170 миллион сўм ажратилиши кўзда тутилган. Шунинг ўзи дастурнинг салмоғидан бир нишона эмасми?! Аммо мени ўйлантирадиган ва ташвишлантирадиган ҳолатни ҳам айтмасдан бўлмайди: район ижроқўмлари, ободонлаштириш бошқармалари ўзлари кундалик қиладиган ишни «Маҳалла» дастури билан боғламоқдалар ва бир тош билан икки қуённи уришга ҳаракат қилмоқчилар, чоғи. Агар шундай бўлса, бу кўзбўямачиликнинг бир тури, холос...

Шукур аканинг куйиб-пишганича бор. Дастурга кўра Тошкентнинг, айниқса тарихий таркиб топган Эски шаҳар районлари маҳаллаларининг ижтимоий ҳаётида катта ўзгаришлар бўлиши керак эди. Аммо бу ишларда жиддий силжиш сезилмаяпти. Ҳозир Тошкентда 300 дан ортиқ маҳалла бор. Уларда 1 млн. га яқин аҳоли яшайди. Гарчи маҳаллалар ҳануз ижтимоий адолатсизликни бошидан кечираётган бўлса-да, бу жойларда ҳали меҳр-оқибат, андиша, ҳаё, имон бор, энг муҳими тинчлик ва ҳамжиҳатлик мавжуд, жиноятчилик кам... Тинчлик ва осойишталикни сақлаб туришда маҳаллаларнинг роли беқиёс. Буни маҳаллада туғилиб, тарбия топиб камолотга етганлар яхши биладилар. Шунинг учун ҳам биринчи галда ана шу маҳаллаларнинг ривожланишига ёрдам бериш аввалги қарзларни узиш демакдир.

Депутат эл ва жамият иши учун фойдали, меҳнат аҳлининг дарди ҳасратларини дангал айта оладиган ва уни амалга оширишда қатъий йўл тута оладиган, сўзи билан иши бир киши бўлиши лозим. Шукур Темуровда эса айнан шу хусусиятлар керагича бор. Зеро, Умар Хайём айтганидек:

Бир ғариб кўнглини қила олсанг шод,
Яхшидир, ер юзин қилгандан обод.

Дарвоқе, Шукур ака ҳар байрамда маҳалладаги ночор оилаларнинг кўнглини шод этади. Маҳаллада 8—10 та ночор хонадон бор. Ҳар байрамда бу оилаларга моддий ёрдам кўрсатиш, совға-салом улашиш бу Шукур аканинг ташаббусидир.

— Депутатимиз Шукуржон умридан барака топсин, — дейди қўлларини дуога тортиб 102 ёшли Муҳаммадамин ота. — У депутат бўлгандан бери маҳалламизга файз кириб, обод бўлиб қолди. Анча иш қилди, болам. Маҳалла гузари ташкил этилиб, Улуғ Ватан урушида ҳалок бўлганлар хотирасини абадийлаштириш мақсадида ёдгорлик ўрнатилди. Иккита оталар оромгоҳи таъмирланиб, бири янгитдан қурилди. Ариқлар тартибга келтирилди, кўчалар асфальтланди. Халқнинг орзуларидан бири канализация бўлди, аксарият хонадонлар телефонлаштирилди... Айтаверсак болам, қилаётган ишлари кўп. Барака топсин...

Ҳа, «Олтин олма, дуо ол» деган ота-боболар. Олтин, пул қўлнинг кири, келади, кетади. Дуо эса етти пуштингга етади...

Шукур ака ҳам сайловчиларининг дуосини олиб кам бўлмаяпти. Ҳозир Тошкент Давлат аграр дорилфунуни илмий котиби ҳамда мевачилик ва узумчилик кафедрасида доцент бўлиб ишлаяпти. Ўқув-услуб ишлари билан бирга илмий-тадқиқот ишларини ҳам олиб боряпти. Депутат-олимнинг қаламига мансуб 140 дан ортиқ илмий, илмий-оммабоп ва услубий ишлари чоп этилган. Уларнинг ичида ўқув қўлланмалари, китоблар, мақола ва тавсияномалар мавжуд. Унинг раҳбарлигида суриялик аспирант номзодлик диссертациясини ҳимоя қилди, бу борада кафедранинг ёш ассистентларига устозлик ҳам қилиб келяпти.

Баъзи одамларга ҳайрон қоласан, кун бўйи елиб-югуриб бир ишни уддалай олмайди. Шукур ака эса ҳаммасига улгуради. Бир ёқда дорилфунундаги ишлари, маҳалла, депутатлик наказлари. Бунинг устига халқ депутатлари шаҳар Кенгаши маҳалла ва уй комитетлари билан ишлаш доимий комиссиясининг раиси, шаҳар Кенгаши раёсати ва Акмал Икромов ижроия комитети аъзоси, СССР Журналистлар уюшмасининг аъзоси, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими...

— Инсон умри мисоли дарё, у умр бўйи тўлиб-тошиб оқса, табиатга, жамиятга, инсониятга нафи тегади. Қачонки, томирларда қон уфурмаса бу умр беиздир,— дейди у.

Бугунги кун депутатига осон тутиб бўлмайди. У кимлигидан, қайси лавозимни эгаллаб туришидан қатъи назар муаммолар гирдобига дуч келади. Тақчиллик, қимматчилик пайтида сайловчи наказини бажариш осон эмас. Бу ҳақда Шукур аканинг ўзи шундай дейди:

— Кўпчилик депутатликни ҳавас қилади. Чунки ундайлар кўпроқ ўзини ўйлайди, шахсий талабни қондириш имкони бўлади, деб билади. Мен эса шаҳар транспортида бепул юришдан бошқа имтиёзни ҳис қилолмадим. Бугунги кун депутати қоғозбозларга, ваъдабозларга қарши кескин кураша билиши керак.

— Шукур ака, Сизни депутат, оддий бир фуқаро сифатида жамиятимиздаги нималар безовта қилади?

У сукутга толади. Сўнг фикрини жамлаб, эҳтиёткорлик билан сўзлайди:

— Кўп нарса, айниқса, тартибсизлик, интизомсизлик, кишиларнинг умумий ишга жон куйдирмаслиги, лоқайдлик, инсонлар ўртасидаги меҳр-оқибат, қадр-қимматнинг тобора йўқолиб бораётганлиги, ёшларимизнинг ортиқча сатангликка, катталарни менсимаслик, ҳурмат-иззат қилмаслик каби ёмон одатларга тобора берилиши мени айниқса ташвишлантиради. Бултур ёз ойида Тошкент делегацияси Америка халқи ҳаёти билан танишиб қайтди. Мен ҳам бор эдим. У ердаги одамларнинг бир-бирига бўлган ишонч, ҳурмат, меҳр-оқибатини кўриб ҳавасим келди. Биздаги айрим ғийбат, фисқу фасод, кўролмаслик, панд бериш кабиларни кўриб афсусланаман. Балки буларнинг ҳаммаси етишмовчиликдан, маънавий қолоқликдандир. Жамият тўқ, онгли бўлса яхшилик томон юз тутади. Баъзан бир миллатга мансуб кишиларнинг бир-бирини ўлдириши, талаши, ҳақорат қилишини эшитиб, кўриб, чидаб туролмайсан, киши. Бу жирканч, мансабига ярашмайдиган қилиқлар қилган кимсаларни, чақимчи, сотқин кишиларни ёмон кўраман. Афсуски, орамизда калондимоғлар кўп...

Шаҳримизда экологик муҳит ҳам чатоқ. Ҳозир бу муаммода Тошкентимиз мамлакатда Ленинграддан кейин иккинчи ўринга «чиқиб» олибди. Очиғи, шаҳар ободонлаштириш Бош бошқармаси яхши ишламаяпти. Афтидан у фақат биринчи трасса билан оворага ўхшайди. Ваҳоланки маҳаллалар, кўчалар, даҳаларда камчиликлар жуда кўп...

— Шукур ака, менинг назаримда айрим депутатлар халқ наказларига эътиборсизлик билан қараётгандек туюлади. Чунки ўша пайтда ҳар бир номзоднинг ҳаракат дастурида экология масаласи бор эди...

— Тўғри, бу гапда жон бор. Чунки айрим ноиблар ўз вазифаларига лоқайдлик қилишяпти. Энг муҳими, жумҳурият, қолаверса вилоят ва шаҳар, район депутатлари орасида ҳамкорлик, узвий боғланиш йўқ. Ана шунинг учун ҳам кўп муаммолар чала ётибди.

— Маҳаллангизда экология масаласи қандай?

— Илгари Акмал Икромов район ветеринария хизмати Уйғур кўчасида жойлашган эди. Мана бир неча йилдирки, бизнинг маҳаллага кўчириб келишган. Аҳоли яшайдиган жойга шундай ташкилотни олиб келиш мантиқан тўғрими? Айниқса, ёз пайтида у ердан чиққан ҳидга, ҳайвонларнинг бақирувига чидаб бўлмайди. Бутун маҳалла аҳли норози. Ўз вақтида раҳбарларга ёзгандик. Лекин натижа чиқмади. Тўғри, бу хизматнинг бўлгани яхши. Аммо четроқда, овлоқроқ ерда бўлгани яхши. Бундан ташқари маҳалламизда «МУ-2», яъни Республика «Узсантехгазмонтаж» ихтисослаштирилган тресги (бошлиғи С. В. Иванов)нинг 2-монтаж бошқармаси бор. Районга ҳам, маҳаллага ҳам сариқ чақалик фойдаси йўқ. Мурожаат қилдиқ. Райижроқўм анча ҳаракат қилиб, кўчириш ҳақида қарор ҳам чиқарди. Аммо, ўртоқ С. В. Ивановнинг маҳалла ҳаёти билан қизиқмагани бу ишга тўсқинлик қилди. Тўғрида, Абдулҳай Тожиев, Ойдин Собирова маҳаллаларида 10 мингдан ортиқ аҳоли яшасада, бирорта болалар боғчаси, ёшлар учун спорт майдончаси бўлмаса?! Агар ветеринария хизмати, «МУ-2» каби ташкилотлар жойлашган ҳудуд бўшатилса, у ерга ўз маблағи ҳисобига маданий-маиший хизмат иншоотларини қуриб беришга тайёр — «Тошинтерм» заводи ва бошқа ташкилотлар бор. Ҳатто, маҳалла аҳли ҳашарга ҳам тайёр.

Бундан ташқари Кўкча Оқтепасида бир боғ бор. Бу ерга район маҳаллалари марказини қуришга оид ишлар бошлаб юборилди. Бу ишга район раҳбарлари ҳам қаттиқ бел боғлаган. Ҳозир қурилишнинг икки вариантдан иборат нусхалари тайёр. Яқин келажакда катта гузарга айланади, бу ер.

Ҳа, ишлар кўп. У эртаю-кеч тиним билмайди. Ҳаловати бутун эзгуликка йўғрилган. Бир кишининг кўнглини ололса, дардига малҳам бўлолса ўзини бахтиёр ҳис этади. Зеро, инсон дунёга фақат яхшилик, одамларга хизмат қилиш учун келган. Абулқосим Фирдавсий айтганидек:

Биродар, бу дунё ҳеч кимга қолмас,
Қолур яхши номинг жаҳонда, шу бас.

Тўхтамурод ТОШЕВ.

Светлана Кондрашова Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги машинасозлиги заводига ишга келганида ҳали жуда ёш эди. У дастлаб корхонанинг мураккаб дастгоҳларини қандай бошқаришини хаёлига ҳам келтиролмасди. Бироқ у устозлари ёрдамида севган касбини тез ўзлаштира бошлади. Қисқа муддат ичида ўзи ишлаётган ускунани моҳирлик билан бошқарди.

Мана, шунга ҳам чорак асрдан ошиб кетибди. У шу йиллар мобайнида яна бир неча ишчи касбларини ўрганди. Корхонанинг ривожланиб камол топишида ўзининг муносиб ҳиссасини қўшди ва касб сирларини ўйлаб ёшларга ўргатди.

СУРАТДА: илғор ишчи Светлана Кондрашова ўз дастгоҳи ёнида.

Александр Хачатурян сурати.

Бугун — Тошкент тўқимачилик комбинатида

КОРХОНАНИНГ ОДДИЙ КУНЛАРИ

Комбинат шаҳримиздаги энг йирик ишлаб чиқаришлардан бири. Бу ерда 13 минг киши меҳнат қилади. Бугун номи бутун республикага таниш бўлган Буолма Жўраева, Лидия Казанцева, Дилбар Қулматова, Евгения Губина, Женя Шершенбоева, Дилбар Қосимовалар шу жамоада етишиб чиққан донгдорлардир. Ҳозир корхонада бу меҳнат илғорларининг юзлаб шогирдлари устозлар анъаналарини давом эттиришяпти, комбинат шуҳратини тиклашга ҳаракат қилишяпти.

Ижара пудрати асосида ишлаётган корхона бу йил катта марраларни кўзлаган. У буюртмачиларга 15 миллион 7 минг тонна калава, 114,8 миллион метр хом сурп, 202,8 миллион метр газлама, 300 миллион дона шартли ғалтак ип етказиб бериш мажбуриятини олган. Хўш, шундай юксак ишларни амалга оширишни ўз олдига мақсад қилиб қўйган комбинатда нима гап?

Унинг кундалик ҳаёти, хорижий мамлакатлар билан ўзаро ҳамкорлиги, ишчиларига яратилган шароит, баъзи меҳнат илғорлари ҳақидаги диққатингизга ҳавола этилаётган ушбу лавҳачаларда қисман бўлсада юқоридаги саволга жавоб излашга ҳаракат қилдик.

СУРАТДА: йигирувчи Марғуба Машрапова иш устида.

Холмат Мирзакаримов сурати.

ТАБРИКЛАЙМИЗ СЕНИ, ДУГОНАЖОН

Цехга кираверишда бир гуруҳ ёшларга дуч келдик. Улар байрамона кайфиятда хурсанд ва хушнуд эдилар.

— Туғилган кунинг билан, дугонажон!

— Раҳмат!

Қорачадан келган қизнинг юзлари шодликдан ял-ял ёнарди. У дугоналари оғушидан бир зум бўшамайди. Даврадаги бу гулгун чеҳралар орасида турли миллат вакилларини учратиш мумкин. Уларнинг ҳаммасини номма-ном келтириб ўтиришга ҳожат йўқ албатта. Лекин ҳамма гап бу ёшларнинг ҳамжиҳатлигида, бир оила фарзандларидек бир-бирларига меҳр-оқибатли, ҳамфикр ва ҳамдўстлигидадир.

— Бугун Саломат Абдураимованинг туғилган куни, — дея уқтиради корхона пардозлаш фабрикасининг бўяш цехи катта устаси Равшан Тўхтаев. — Жамоамиз ҳар бир аъзосининг ютуғи ҳаммамизнинг ютуғимиз ҳисобланади. Шодлик ва қайғуни ҳам барчамиз бирга баҳам кўрамиз...

Тушликда 120 кишилик аъзога эга бўлган цех дам олиш хонаси ишчилар билан гавжум бўлди. Олдин цех бошлиғи, кейин бошқа ҳамкасблари Саломатни бирин-кетин табриклашди.

— Корхонага ишга келганимга эндигина икки йил бўлди холос, — дейди у. — Лекин шу ўтган давр мен учун катта бир мактаб бўлди. Бу ерда фақат касб сирларинигина ўрганиб қолмай эл ташвиши билан яшашни, дўстларга садоқатни, катталарга ҳурматни ўргандим. Ҳаётимда катта из қолдирган жамоага, устозларимга минг раҳмат.

Тушлик тугаб ҳамма яна иш жойидан ўрин олди.

ҲАМКОРЛИК КУЧАЙМОҚДА

ТЎҚИМАЧИЛАР оғир тангликни бошдан кечиришяпти. Шартномаларнинг ўз вақтида тузилмаганлиги, буюртмаларнинг муддатида бажарилмаслиги корхона ишлаб чиқаришига ўз таъсирини ўтказмоқда. Комбинат ишчи ва хизматчилари бу муаммоларни ҳал этиш учун бир ёқадан бош чиқариб тадбиркорлик билан иш олиб боришаяпти. Ўзгаришлар самараси ишлаб чиқаришга янги техника ва технологияни кириб келиши, маҳсулот сифатининг яхшиланишида яққол кўзга ташланади.

Энг муҳими комбинат кейинги вақтларда хорижий мамлакатлар билан ўзаро ҳамкорликни кучайтирмоқда. Бу хусусда янги-янги шартномалар тузилмоқда. Яқинда пойтахтимизда ўтказилган ишбилармонлар учрашуви қатнашчилари ушбу корхонада бўлишганида тўқимачилар билан бажонидил ҳамкорлик қилишга майл билдирдилар. Шунга кўра «Текстима» фирмаси бошқарувчиси Бернт Вендлих ва шу фирманинг Иттифоқимиздаги бош вакили Ханс Шмидт комбинат маъмурияти билан қўшма корхона тузиш ҳақида келишиб олдилар. Шартнома бўйича тўқимачилар уларга бино, энергия, хом ашё ва ишчи кучи, шунингдек лойиҳа-ҳужжатларини имзолашга ёрдамлашадилар. Ҳамкор корхона вакиллари эса ўрнатилган ускуналарни синовдан ўтказиб беришади. Агар бу режа амалга ошса комбинатда халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш яна 5—6 миллион сўмга кўпаяди.

Яқинда корхона Франциянинг «Поликотон» фирмаси вакиллари билан ҳам дастлабки шартномани имзолади. Шартнома мажбуриятларида комбинат ҳар йили фирмага қайта ишлашга муҳтож бўлган ишлаб чиқариш чиқиндиларини етказиб бериши, ўз навбатида «Поликотон» эса 70 тонна йигирув чиқиндиларини жўнатиши кўзда тутилган. Шу кунларда комбинат фирмага ип тайёрлангандан сўнг қоладиган таранди чиқиндилари сотишни йўлга қўйди. Ҳозирча бундай чиқиндининг 500 тоннаси Францияга жўнатилди.

Ҳамкорлик шартномалари бошқа чет эл фирмалари билан ҳам тузилмоқда. Бу ерда яқин вақт ичида Япониянинг «Чори» фирмаси билан қўшма корхона ташкил этилади. Ҳозир комбинат 500 буюртмачига шартнома бўйича маҳсулот жўнатмоқда.

ТАНИ СОҒЛИҚ — ТУМАН БОЙЛИК

МЕҲНАТ қилиш учун киши энг аввало соғлом бўлиши даркор. Шу боис корхона ёнида даволаш муассасаси иш бошлаганига анча йиллар бўлди. Даволаш масканида турли ёшдаги корхона ишчи ва хизматчилари шифо топиб маданий ҳордиқ чиқаришади. Етти йилдирки муассасага биринчи даражали шифокор Н. Шарипова бошчилик қилади.

— Ўтган ярим йил ичида муассасамизда 860 нафар ишчи ва хизматчи даволаниб чиқди, — дейди бош врач. — Ҳозирда 130 ишчи ва хизматчи шифохонамизда шифо топишмоқда. 100 ўринли муассасамиз беморларга сидқидилдан хизмат кўрсатишни ўз олдига вазифа қилиб олган. Шароитларимиз етарли. Хоналар янги-янги жиҳозлар билан таъминланиб турибди.

Бундан ташқари 100 ўринли ошхонамизда уч маҳал турли-туман витаминларга бой бўлган таомлар, шифобахш ширин-шакар ичимликлар тайёрланади.

— Менинг бу ерга келганимга унча кўп бўлгани йўқ, — дейди даволанувчи Л. А. Прасолова. — Лекин шу қисқа муддат ичида ўзимни тетик ҳис қиляпман. Келган кунларим бошим қаттиқ санчиб оғрир, оёғимда зўрға турар эдим. Дардимни енгиллатишда сидқидилдан хизмат қилган беморларга катта раҳмат. Айниқса уқаловчи Светлана Собировадан жуда миннатдорман. Унинг муолажасидан сўнг ўзимни енгил ҳис қиламан.

— Беморлар учун барча шарт-шароитлар мавжуд, — суҳбатга қўшилди Г. Моглиева, — дам олиш, маданий ҳордиқ чиқаришимиз учун алоҳида хоналар ажратилган. Улар керакли жиҳозлар (телевизор, телефон, магнитафон, кресло ва ҳоказо) билан етарлича таъминланган.

Юқоридаги миннатдорчилик сўзлари муассасада ишлаётган 49 тиббий хизматчининг ўз ишига масъулият билан ёндошаётганини, инсон саломатлигини сақлашга сидқидилдан хизмат қилаётганликларини исботлаб турибди.

ОРЗУЛАРИНГ УШАЛСИН, ЧАМАН

ИП ФАБРИКАСИ эшиш-калавалаш цехининг эшувчиси Чаман Жумаева кўринишидан унча тажрибали ишчиларга ўхшамайди. Чунки у ҳали ёш, катта тажрибага эга эмас. Аммо кишининг меҳнати, касбни ўзлаштириб олиши учун вақтдан кўра юксак зеҳн ва меҳнатга лаёқати билан ўлчанар экан. Чаман Жумаевадаги ана шу хусусият айнан уни цех жамоаси орасида устозлик даражасига кўтарди.

— Чаман Жумаевага ҳеч қачон танбеҳ ёки огоҳлантириш берган эмасман, — дейди биз билан суҳбатда цех бошлиғи Анна Иванова. — Унинг ҳатти-ҳаракати, ҳар нарсага бўлган қизиқиши, ишга масъулияти буни тақозо этмайди ҳам. У ўз ёшига яраша вазмин, камгап бўлишига қарамасдан серҳаракат ва уддабуррон.

Устознинг айтган сўзлари бизнинг Чаман Жумаева билан бўлган қисқагина суҳбатимизда ўз тасдиғини топди. Вазминлиги ёки ўзи ҳақида гапиришга рўйхуши йўқлигиданми у саволларимизга узуқ-юлуқ жавоб берди. Гарчи бизнинг тасаввуримизда Чаман Жумаеванинг истиқболи рўй-рост гавдаланмаган бўлсада биз бу камтарин қизнинг беғубор дилидаги орзулари тезроқ амалга ошишини истардик.

Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ.

Янгиликлар Воқеалар

ЁҒНИНГ СИФАТИ ОШАДИ, ҲАВО ҲАМ СОФ БЎЛАДИ

Қўқон ёғ-мой комбинатида асбоб-ускуналарни янгилаш тугалланди, бу корхонага бир ярим миллион сўмга тушди. Лекин бу ўзини қоплайди: энди маҳсулот сифати анча яхшиланади, корхонанинг ўзи ҳам экология жиҳатидан анча соф бўлади.

Ҳозиргача комбинатда 1953 йилда чиқарилган техникадан фойдаланиб келинарди. Машиналарнинг тез-тез бузилиб туриши, меҳнат унумдорлигининг пастлиги, технологиянинг яроксизлиги ишчилар ва инженерларга янгидан-янги муаммолар келтириб чиқарарди. Ниҳоят бу ерда «Тешикларга ямоқ солмасдан», корхонани жиддий янгилашга қарор қилинди. Бунинг учун Германиядан асбоб-ускуналар, мамлакатимизда ишлаб чиқарилган замонавий машиналар сотиб олинди. Корхонанинг қуввати ошмаса ҳам, маҳсулот сифати анча яхшиланади. Оқава сувларни ва ҳавога чиқариб юборилаётган чиқиндиларни тозалаш учун ҳам иншоотлар ўрнатилди.

БЕВОСИТА МОЛ АЙИРБОШЛАШ БЕШ ЙИЛЛИГИ

Жиззахдаги Ю. Фучик номли давлат хўжалигига узоқ Читадан ёғоч-тахта ортилган дастлабки вагонлар келди. Бу 200 куб метр ёғоч-тахтани бу ерда сабрсизлик билан кутишарди — қурилиш материаллари уй-жой, чорвачилик бинолари, хўжалик марказий ремонт устахоналари янги корпусини қуриш учун керак. Энди Арнасойдаги давлат хўжалигида ёғоч ва тахтадан иборат янги «посилкалар»ни кутишмоқда, улар бу ерга беш йил давомида мунтазам келиб туради. Хўжалик Чита вилоятидаги ўрмон кесувчилар билан худди ана шу муддатга шартнома тузди, шу шартномага мувофиқ шериклар бир-бирларига ўз маҳсулотларини етказиб бериб турадилар. Чўлқуварлар ёғоч-тахта эвазига шимолга қовун-тарвуз жўнатадилар. Бу йилги мавсумда уч юз тоннадан кўпроқ ана шундай полиз маҳсулотлари юборилди.

КАРТОШКАДАН МИЛЛИОН СЎМ ФОЙДА

Қарши чўлидаги 8-сонли давлат хўжалиги картошка далаларини комбайнлар тарк этди. 120 гектар ернинг ҳар гектаридан икки юз центнердан кўпроқ сара картошка олинди. Жазирама чўл шароитида бундай юксак кўрсаткичга Лев Ким бошчилигидаги деҳқонлар эришдилар.

— Бу йил биз парвариш қилган картошка уруғини Белорусдан келтирган эдик, — деди у. — Биз у ердан икки хил навли картошка олиб келдик. Уни парвариш қилиш ва йиғиштириб олиш ишларининг барчасини механизациялаштирдик. Бу таннархга ўз таъсирини кўрсатди: картошканинг килограммини 60 тийиндан сотдик ва натижада бир миллион сўмдан кўпроқ пул ишлаб топдик. Шундан 400 минг сўмдан кўпроғи соф фойдадир.

Аввал Л. Ким жамоаси бир вақтнинг ўзида ҳам пахта, ҳам картошка ва бошқа экинлар экарди. Бунда куч тарқалиб кетарди. Энди картошкакорликка ихтисослашишга қарор қилишди. Келаси йилда картошка майдонини икки баравар кўпайтириб, 250 гектарга етказишни ўйлашяпти. Ҳозирнинг ўзида тайёргарлик ишлари бошлаб юборилди, уруғлик картошка ҳам сотиб олинди. Ҳозир У Белорусдан олиб келинмоқда.

БАЛИҚ УЧУН ЖАМОА ХЎЖАЛИГИГА

Урганчдаги К. Маркс номли жамоа хўжалиги меҳнаткашлари ўз хўжаликларида янги тармоқни вужудга келтирдилар. Бу ерда балиқ кўпайтиришга киришдилар. Яқинда уни тутишга киришилди.

Қачонлардир бу ерда кўл бўлиб, аввалги хўжайинларнинг лоқайдлиги туфайли у деярли йўқ бўлиб кетган эди. Жамоа хўжалиги аъзоси Шавкат Бобожонов сув ҳавзасини тиклашга ва айни пайтда ундан фойда олишга аҳд қилди. У уч гектар участкани ижарага олди, уни тозалади, янгилади ҳамда у ерга сув қўйди. Тез орада у ерга зоғора балиқ ва танга балиқ чавақларидан беш тонна ағдарди ва уларни боқа бошлади. Энди уларни тутиш даври етиб келди. Балиқчилар йил охиригача 30 тонна янги тутилган балиқни сотишни режалаштиришмоқда. Бундан ташқар бу ерда тансиқ таомлар ҳам етиштирилади, бунинг учун жамоа хўжалигида дудлаш цехини жиҳозлашди.

Хоразмда ана шундай ишнинг кўзини билиб меҳнат қилаётганлар анчагина. Хива районидаги «Хива» жамоа хўжалигида ҳам балиқчилик билан шуғулланишга жиддий киришишди. Бунинг учун 100 гектардан ортиқ ҳавзалардан фойдаланишмоқда. Дастлабки мавсумдаёқ хўжалик катта даромад олиши керак. Бу ерда ҳар йили турли хил балиқлардан камида 120 тонна олишни мўлжаллашмоқда. Уларнинг аксарият қисми район дўконларида сотилади.

Эртага Ўзбекистон ёзувчилари X қурултойи очилади

ЎЗБЕКИСТОН ЁЗУВЧИЛАРИНИНГ X ҚУРУЛТОЙИ ЎЗ ИШИНИ БОШЛАШИ МУНОСАБАТИ БИЛАН РЎЗНОМА МУҲАРРИРИЯТИ БИР ГУРУҲ ТАНИҚЛИ АДИБ ВА ТАРЖИМОНЛАРНИ ДАВРА СУҲБАТИГА ТАКЛИФ ЭТДИ. УЛАР ҚИЛИНГАН ВА ҚИЛИНАЖАК ИШЛАР, ЕЧИМИНИ КУТАЁТГАН МУАММОЛАР, УЮШМАНИНГ БУНДАН КЕЙИНГИ ФАОЛИЯТИ ҲАҚИДА КУЮНЧАКЛИК БИЛАН СЎЗЛАДИЛАР.

ҲАММА ГАП ИШЛАШДА

Абдусаид КУЧИМОВ,
Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси бошқарувининг котиби:

— ҲАЁТИМИЗНИНГ ҳозирги палласидаги вазият ниҳоятда чигаллашиб, мушкуллашиб қолганини таъкидлаб ўтиришга ҳожат йўқ, деб ўйлайман.

Ўзбекистонимиз мустақил деб эълон қилинганидан кейин бизнинг уюшмамиз олдида ҳам бир талай муаммолар пайдо бўлди. Шу муаммоларнинг биринчиси уюшмамиз келажакда қандай бўлиши керак деган масалага бориб тақалади.

Уюшма хусусида бир нечта таклифлар бўлаётир.

Биринчи таклиф қуйидагича: махсус комиссия тузилсин, уюшма тарқатиб юборилиб, бошқа уюшма тузилсин. Чунки ижод билан шуғулланаётганлар 400—500 дан ошмайди. Уларни саралаб, уюшмага қабул қилайлик. Сўнгра янги Низом хусусида ўйлаб кўрайлик.

Иккинчи таклиф бундай: комиссия тузилсин, ёзувчиларни аттестация — синовдан ўтказиб, уюшмага қабул қилинсин. Ёзмайдиганлар уюшмадан марҳамат қилиб чиқсин.

Учинчи таклиф ҳам бор: муқобил уюшма тузилсин. Уюшмалар бир-бирига рақобат қилсин.

Таклифларнинг учовида ҳам жон борга ўхшайди. Биринчи муаммо: уюшмани тарқатиб юбориб, яна уни кўнгилдагидек қилиб тузиб бўлармикан? Иккинчиси «Сен ёзмаяпсан, уюшмадан чиқ» десак адолатсизлик бўлмасмикан?! Кўпчилик адибларимиз ўз вақтида ўнлаб асарлар яратишган. Балки бирон сабаб билан ёзишолмаётгандир. Яна бировларнинг барча нашриётларда китоблари бордир. Нашриётнинг аҳволи ўзингизга маълум: қоғоз қиммат. Муқобил уюшма тузилса, гуруҳбозлик кучайиб кетса нима бўлади? Бунинг устига раҳбар шахслар кўпайиб, ишдан унум қочмайдими?..

Ёзувчиларнинг асосий иши — эл ўқийдиган асарлар яратиш. Буни ҳар лаҳза эслаб турмоқ жоиз.

Муаммолар ҳамма жанрларда бор. Кўпгина саволларга қурултойимиз жавоб бериши, аниқ йўлни белгилаши керак.

Кўпчилик нега қурултой ўтадиган муддат ўзгарди дея савол беришади. Биз қурултой муддатини бировнинг зуғуми ёки талаби билан ўзгартирмадик. Бу энг аввало мамлакатимиздаги сиёсий ўзгаришлар билан боғлиқ эканлигини ҳисобга олмоғимиз керак.

Ўзбекистон республикаси мустақил давлат деб эълон қилингандан сўнг, қурултойни тезроқ ўтказиш зарурлиги аниқ бўлиб қолди. Чунки Низомни ҳам ишлаб чиқиш масаласи кўндаланг бўлиб турибди. Республикалар Ёзувчилар уюшмалари билан муносабатларимиз бундан кейин қандай бўлади, деган муаммо ҳам туғилди. Бунга асос бор: яқинда Россия Ёзувчилар уюшмаси СССР Ёзувчилар уюшмасидан ажралиб чиқди.

Бугун ёзувчининг иқтисодий, ижтимоий аҳволи ҳавас қиладиган даражада эмас. Нарх-наво баландлигини айтсак, солиқ миқдорининг катталиги беихтиёр ёдга тушади. Қоғознинг баҳоси бир неча баробар ошиб кетгани дард устига чипқон десам тўғри бўлади.

Бунинг устига ёзувчи яшаши учун уй-жой, дам олиши, ижод қилиши учун шароит яратиш керак. Буларни ўйламасдан иложимиз йўқ. Бу гапим энг аввало ёш ижодкорларга тааллуқли.

Балки Ёзувчилар уюшмасининг раёсати аъзоларини 50 кишигача қисқартириш, котибиятни ҳам шунга яраша камайтириш зарурати туғилар. Кенгашлар, маслаҳатчилар сони ҳам қисқариши мумкин. Йиғилишлар тез-тез, самарали ўтиши керак. Демак ҳамма гап ишлашда.

Қурултойдан бир мен эмас, барча адибларнинг умиди катта. У бир талай йиғилиб қолган муаммоларни ҳал қилиши зарур.

ДАВР ИНЪИКОСИ

Ҳусниддин ШАРИПОВ,
Ёзувчилар уюшмаси драматургия кенгашининг масъул котиби:

— ҲАЁТ ҳақиқатини акс эттириш, моддий ва маънавий соҳалардаги мураккаб масалаларни хаспўшламай, пардозламай ҳақгўйлик билан ёритиш ва шу йўл билан томошабинни ҳалол, диёнатли ва фаол бўлиш руҳида тарбия қилиш драматург олдида турган долзарб вазифа ҳисобланади.

Очиғини айтиш керак: бир томондан, шунча йиллар саҳнани тўй ҳангомалари, қайнона-келин можаролари, маҳалла-кўйдаги машмашалар, ҳар хил саргузаштлар, хуллас, фельетонбоп воқеалар эгаллаб келган бўлса, иккинчи томондан, ўн йиллар давомида завод директори, колхоз раиси, райком котиби, бош врач, агроном ва бошқа раҳбарлик лавозимидаги кишилар кўпчилик асарларнинг бош қаҳрамони бўлди. Ўйлаб кўрсак, яқин ўтмиш ўзбек драматургиясида марказини оддий кишилар образи ишғол этган пьесалар бармоқ билан санарли эканини сезамиз. Бу маданий жараёнга буйруқбозлик-маъмуриятчилик йўли билан раҳбарлик қилиш келтирган зарар бўлиб, натижада драматургиямиз ҳаётдан орқада, театрларимиз эса драматургиядан ҳам орқада қолиб кетди.

Жумҳурият ёзувчиларининг икки қурултойи орасида юз берган сифат ўзгаришлари ижод ва турмуш, қаламкаш ва қаҳрамон муносабатларида самимийлик, ҳаққонийлик, ҳалоллик ва ҳаётийлик устун кела бошлаганининг самараси бўлиб, саҳналаримиздаги аввалги «ижобий қаҳрамон» ўрнини халқнинг ижтимоий фаоллигини оширишга хизмат қила оладиган, ўйлашга ўргатадиган, дунёни идрок этишга ёрдам берадиган, давримизнинг энг оғир касалликларидан бўлмиш «ақлий ялқовлик»дан тузатадиган образлар эгаллай бошлади. Томошабин саҳнада ўз ҳаётининг инъикосини кўра бошлади, ўзини қийнаётган мураккаб саволларга жавоб топа бошлади. Ижод учун бундан юксакроқ мақсад бўлмаса керак!

Шу нуқтаи назардан Шароф Бошбековнинг «Темир хотин» пьесаси халқ тилига тушгани табиий. Драматург ўз «жиддий комедия»сида ўзбек деҳқонини фожиали турмушини ҳаққоний тасвирлади, бор ҳақиқатни фуқаролик туйғуси билан дадил очиб ташлади.

Драматургиямиз равнақи сўнгги йилларда ўтказилаётган Ўрта Осиё театрлари фестивалида яққол кўзга ташланди. Мана, учинчи йилки, фестивални бош совриндор сифатида ўзбек санъаткорлари очиб бердилар.

Ўтган беш йилимиз драматик воқеаларга бой бўлгани учун, эҳтимол, драматургларни ҳам муттасил ижодий тўлқинда тутиб турди. Пиримқул Қодиров («Юлдузли тунлар»), Ўлмас Умарбеков («Курорт»), Учқун Назаров («Ойна»), Тўроб Тўла («Қабул куни»), Шукрулло («Жанжал»), Саид Аҳмад («Фармонбиби аразлади»), Рамз Бобожон («Юсуф ва Зулайҳо»), Эркин Самандаров («Олма пишганда келинг») ва бошқа фаол ижодкорлар ўзбек томошабинининг доимий суҳбатдоши бўлиб қолдилар. Эркин Воҳидов ўз «Истамбул фожиаси» ва Ҳамид Ғулом «Муҳаббат навоси» билан драматургиямиз мавзуининг халқаро кўламдаги одимини давом эттирди.

Ижодий кучга тўлган Машраб Бобоев («Мушкул савдо»), Абдуқаҳҳор Иброҳимов («Пуч»), Муҳаммад Ҳайруллаев («Жар»), Рихсивой Муҳаммаджонов («Давлат болалари»), Ҳайдар Муҳаммад («Хотинлар «гап»идан чиққан ҳангома»), Ҳайитмат Расул («Узоқ қишлоқ»), Арон Шаломаев («Умар Ҳайём»), Тўра Мирзо («Саратонда изғирин») ва бошқалар давр ўртага ташлаган саволларга ўз асарлари билан лаббай деб жавоб беришга ҳаракат қилдилар.

Лекин барибир, театрларимиз асарга чанқоқ, яхши пьесалар кам. Жумҳуриятимизда 31 та театр бор (театр-студиялар ва халқ театрлари бунга кирмайди). Агар ҳар бири йилига тўрттадан асар саҳналаштирса, 120 тадан ортиқ пьеса керак. Драматургларимизга «ҳашарга келаётган» носир ва шоирларнинг асарлари классикларимизнинг асарларини қўшганимизда ҳам йилига 120 та асар чиқмайди. Шунинг учун ҳам туркий халқлар драматургиясига кўпроқ мурожаат этишни мақсадга мувофиқ, деб ўйлайман. Бу соҳадаги таржимачиликни йўлга қўйиш керак. Араб мамлакатлари драматургияси, Туркия, Ҳиндистон ва бошқа Шарқ мамлакатлари драматургиясидан мутлақо бехабармиз. Агар шу ишларни тезроқ амалга оширмас эканмиз, театрларимизда «очарчилик» рўй бериши муқаррардир.

ИБРАТ ОЛСА АРЗИГУЛИК

Шарифжон ХОЛМУРОДОВ,
Ёзувчилар уюшмаси қошидаги бадиий таржима ва алоқалар маркази раисининг ўринбосари:

— ЎЗБЕКИСТОНда бадиий таржимачилик бобидаги аҳволни билиш учун бошқа республикаларда бу соҳада қандай ишлар амалга оширилганлигига бир назар ташлаб кўриш кифоя. Ўзимиз билан жондош ва қондош Озарбайжонни олиб кўрайлик. Махсус таржима ва адабий алоқалар маркази ташкил этиш ҳаракатига озар дўстларимиз биз билан баравар киришган эдилар. Лекин бор-йўғи икки йилча муддат ичида ақлни лол қолдирадиган даражада илгарилаб кетдилар. Озарбайжон республикаси раҳбарияти ижодкор зиёлиларнинг шу масалага доир хоҳиш-истакларини ҳисобга олиб, зудлик билан махсус қарор қабул қилди. Унда марказнинг тўлақонли фаолият кўрсатишга киришуви учун зарур бўлган барча шарт-шароитлар кафолати баён этилди. Қарорнинг ижроси ҳам хамирдан қил суғургандек уч-тўрт ой ичида тугал амалга оширилди. Мен ўша марказ шаклланаётган даврда тажриба ўрганиш мақсадида дўстларимиз ҳузурида бир неча кун бўлганман.

Менинг дўстларимиз ҳузурига ўша сафаримдан буён икки йил вақт ўтди. Шу давр ичида озар боғирдошларимиз бошига не кулфатлар тушмади (Буни бошқа ҳеч бир халққа, бандасига раво кўрмасин илоҳим!). Бир қарашда маданият муаммолари хусусида оғиз очиш ҳам ножоиз бир вазият... Лекин шундай шароитда барча ҳожатлари бекаму кўст чиқариб турилган Озарбайжон Ёзувчилари уюшмаси ҳузуридаги бадиий таржима ва адабий алоқалар маркази 150 ходим хизмат қиладиган ҳақиқий маданият ва маърифат ўчоғига айланди. Ҳозир унинг мунтазам чиқиб турадиган озар ва рус тилларидаги «Ҳазар» мустақил ойномаси, таржималар фаолиятига бағишланган махсус рўзномаси кенг жамоатчиликнинг энг ўқимишли нашрларига айланиб улгурди. Қисқаси, дўстларимиздан ибрат олсак арзигулик.

Хўш, улар билан басма-бас бу майдонга кириб келган бизнинг бадиий таржима ва адабий алоқалар марказимиз қандай ишлари билан мақтана олади? Очиғини айтганда ташкилотимиз вужудга келганидан бери ўтган икки йилдан зиёдроқ вақтнинг кўпроқ қисми раҳбар ташкилотларга ҳеч бўлмаса арзимизни тинглаш тўғрисида бесамар ялиниб-ёлвориш билан ўтди. Юқорида қисқа баён қилганим сингари ижобий тажрибаларни ҳужжатлар асосида кўрсатиб тегишли ташкилотларга қайта-қайта мурожаат қилавердик. Зое кетган вақтимиз, куч-ғайратимиз, қоралаган қоғозларга ачинамиз, алам ўтида ёнамиз, тоғни умид қилишга ўзимизни чоғлаймиз...

Нашр масаласи ҳам ҳал бўлмай қолаверди. Биринчидан, қанчалик илтижо қилмайлик бизга расмий равишда нашр қилиш ҳуқуқи берилмади. Йўқ ҳуқуқни амалга оширишга тегишли шарт-шароитлар талаб қилиб бўлмаслиги ўз-ўзидан равшан. Бирор иложини қилиб маҳсулот чиқариб туришимиз зарурлигига Ёзувчилар уюшмаси раҳбариятини ишонтирганимиз ҳам бекор кетди. Уюшма котибиятининг ўтган йили кузда «Ёзувчи» нашриёти орқали йилига ўзбек тилида «Ер юзи» баёзининг 4 та сонини, рус тилида «Туркистон» баёзининг иккита сонини чиқариб туриш тўғрисидаги қарори қоғозда қолиб келаётир. Баҳона ҳаммага маълум: қоғоз йўқ! Бундай бечоралигимиз оқибати шу бўлдики, биз таржимон-фаолларни излаб топиб, ишга солиб ўзбек тилига ўгирган анча-мунча ноёб асарлар ҳозир ким ошди савдосини авж олдирган ширкатлар қўлига тушиб кетди. Кўп ишлар ярим йўлда ёки бошланишдаёқ тўхтаб қолди.

Бироқ қўл қовуштириб ўтирмасдан шундай йўқ ҳисоби имкониятимиздан фойдаланишга ҳаракат қилдик.

Халқаро адабий алоқаларни йўлга солиш борасида анчагина ишлар қилинди. Айни шу масалага бағишлаб илмий-амалий анжуманлар ўтказдик. Айниқса ҳазрат Алишер Навоий таваллудининг 550 йиллиги муносабати билан яхши ишлар қила олдик, десак нокамтарлик бўлмаса керак, деб ўйлайман. Ҳаракатларимиз меваси ўлароқ Ғафур Ғулом номли нашриётда Навоийнинг 10 та ғазалини «Боқо гули» китобида жамулжам қилиб нашр эттирдик. «Ёзувчи» нашриёти орқали бобокалонимизнинг ғазаллари, насрий асарлари ва ҳикматларидан намуналарни ўзбек, рус, инглиз, олмон тилларида тайёрлаб, «Уммондан дурлар» номли тўпламда китобхонларга етказдик. Парижда француз ва ўзбек тилида эски имломизда «Алишер Навоий антологияси» нашрдан чиқяпти. Ундаги ғазаллар, фардлар, қитъаларни марказимиз ходими Ҳамид Исмоил ва француз шоири Жан Пьер-Бальи таржима қилган.

Ёзувчиларимизнинг бўлажак қурултойи бадиий таржима ва адабий алоқалар маркази мавқеи ва имкониятларини Озарбайжон, Грузия, Қозоғистон, Молдова ва бошқа жумҳуриятлардаги шундай марказлар даражасига кўтармай туриб, ўзимиз жаҳонга чиқолмаслигимиз ва дунё бадиияти ва илмий тафаккуридан халқимизни баҳраманд қилолмаслигимизни яхши тушунган ҳолда тегишли қарор қабул қилади, деган умиддамиз.

МУСТАҚИЛЛИК ҚАНОТ БЕРАДИ

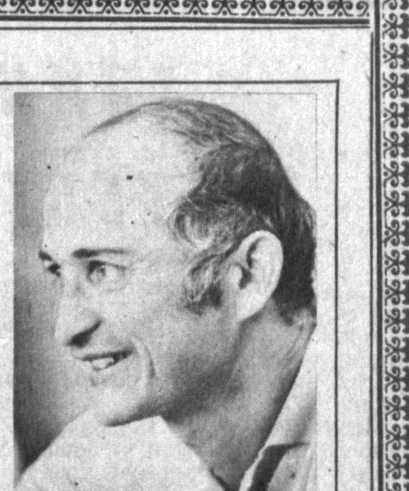

Омон МУХТОРОВ,
«Шарқ юлдузи» ойномаси бош муҳаррирининг ўринбосари:

— ЙИЛЛАР бўйи бутун турмушимизда бўлгани каби адабиётимизда ҳам ёлғон ҳукм сурди. Истеъдоди даражасига қараб балки адиблар яхшироқ ёки ёмонроқ асарлар ёзгандир. Лекин жуда кўп асарларнинг асосий мағзи ёлғон бўлди. Мағиз атрофида митти ёлғончалар ҳам яшаб келди.

Адабиётимизда ҳеч нарса яратилмади, демоқчи эмасман. Бу адолатсизлик бўлур эди. Ҳар ким қўлидан келганча нималардир яратишга уринди, яратди ҳам. Лекин ҳақиқатни айтадиган бўлсак бугун даҳшатли манзарани кузатиш мумкин. Наинки, 20, 30, 40, 50 йил илгари ёзилган, балки 3, 5, 10 йил илгари битилган асарларнинг ҳам «ўлаётганини» кўриб турибмиз. Бунга қўшимча ҳолда ҳали ҳам ўшанақа асарлар яратилмоқда.

Ёзувчи ҳаётдан олдинда бориши керак деган ақида бор. Адиб ҳаётдан орқада юрса нима қилибди? Ахир у воқеа, ҳодисаларни «ҳазм» қилиши, бадиий умумлаштириши керак эмасми?

Энди ўша катта-катта ижодкорларимиз ҳам эртага бир нима қоладими-йўқми деб ўтиришган бўлса ажаб эмас. Биров эса 40—50 йил ижод қилдим дейиши мумкин. Баъзан энг яхши ёзувчилар ижодида мавзунинг ўзи эскирганини ҳис қиляпмиз. Гапнинг қисқаси, адабиёт энди-энди ўз вазифасига қайтяпти. Теранликка, инсон қисматини акс эттиришга бел боғлаяпти.

Икки қурултой орасида кўпгина асарлар яратилди. Улар орасида Одил Ёқубовнинг «Оққушлар, оппоқ қушлар», Саид Аҳмаднинг «Жимжитлик», Пиримқул Қодировнинг «Авлодлар довони», Мурод Муҳаммад Дўстнинг «Лолазор», Учқун Назаровнинг «Чаён йили», Эркин Самандаровнинг «Дарёсини йўқотган қирғоқ», Муҳаммад Алининг «Сарбадорлар» романларини эслатиб ўтиш кифоя. Ўнлаб қиссалар, шу жумладан Тоҳир Маликнинг «Сўнгги ўқ», Хайриддин Султоновнинг «Кўнгил озодадир» қиссалари дунё юзини кўрди.

Бировнинг кўнглига келмасин, уларнинг ҳаммасига маълум даражада ўтиш даврининг асарлари, деб қарамоқ керак. Улар минглаб ўқувчилар томонидан ўқилди, маданий ҳаётимизда ўзининг муайян хизматини бажарди. Савоб ишлар қаторида Чўлпоннинг насрий асарлари, биринчи навбатда «Кеча ва кундуз» романи, Фитрат драмалари ўқувчиларга етказилганини таъкидламоқчиман. Улар адабиётимиз уфқида муҳим воқеалар бўлди.

Ёшларимиз, айниқса, яхши ижод қиляптилар. Менда ҳамма нарсани ўқидим деган даъво йўқ, албатта. Лекин ўқиганларим ичида, биздан ёшроқ укаларимизнинг изланишларида янги бир руҳ бор. Буни энг аввало Хуршид Дўстмуҳаммаднинг «Жажман» ҳикояси, «Оромкурси» қиссасида, Исажон Султоннинг «Муножот» қиссасида кўришимиз мумкин. Яқинда яна бир ёш адиб Жаҳонгирнинг «Жаҳаннамга йўл» қиссасини чоп этмоқчимиз. Унда ҳам янги бир руҳ, янги бир кайфият бор.

Сўнгги йиллардаги энг катта ютуқни ҳикоялар олди. Шукур Холмирзаевнинг жуда яхши ҳикоялари эълон қилинди. Неъмат Аминовнинг ҳайратомуз ширин ҳикояларининг «мазаси» ўқувчиларимиз оғзидан кетмаган бўлса керак. Шукур Холмирзаев «Олабўжи» номли янги роман ҳам ёзди. Эркин Аъзам, Усмон Азимнинг янги насрий асарлари ҳам ҳаяжонли.

Менинг назаримда эртанги адабиёт бошқача бўлиши керак. Ҳозир марказий матбуотда, дунё адиблари, ёзувчиларда ҳам бир фикр бор: сиёсатга боғланиб қолган адабиёт ҳеч нарсага эришолмайди. Адабиёт ўз мустақиллигига эса бўлсагина катта ютуқларни қўлга киритади. Демак — умидимиз эртанги кундан.

ЧИНАКАМИГА ЯНГИЧА ТАЛҚИНЛАР

Раҳимжон ОТАЕВ,
Ёзувчилар уюшмаси танқид ва адабиётшунослик кенгаши масъул котиби:

— БУГУН танқидий тафаккуримиз тарихининг қоронғу нуқталарини атрофлича ва холис ёритиши мумкин ва керак. Шу маънода кейинги йилларда Матёқуб Қўшжонов, Иброҳим Ғафуров, Норбой Худойберганов каби фидойиларимизнинг ижодий кечалари ўтказилгани, Озод Шарафиддиновнинг «Абдулла Қаҳҳор» эссеси уюшмамизнинг йиллик мукофоти билан тақдирлангани, Умарали Норматов, Норбой Худойберганов, Иброҳим Ғафуровларнинг Ҳамза мукофотига сазовор бўлгани, шунингдек, қайта қуриш даври ижодий балоғатга етказган истеъдодли мунаққидимиз Иброҳим Ҳаққуловнинг «Занжирбанд шер қошида» китоби уюшманинг йиллик мукофотига тавсия этилгани энг адолатли ишлардан бўлди.

Тўғри, қайта қуришнинг дастлабки йилларида, айниқса Норбой Худойбергановнинг марказий матбуот саҳифаларида чоп этилган қатор мақолаларидаги фақатгина шу мунаққидга хос муросасиз бир жанговарлик, ёҳуд ёзувчи Олим Отахоновнинг айрим чиқишларига хос ажабтовур жангариликлари танқидий фикримизни карахтликдан халос этиб, уни уйқудан уйғотувчи карнай садолари янглиғ ижобий ҳодисалар сифатида баҳоласа бўлади, албатта. Лекин ёзма адабиётимиздан бир неча баравар бойроқ беқиёс маънавий хазинамиз — халқ оғзаки ижодига хос нафосат кўп йиллардан буён (демоқчимизки, Отажон Ҳошим, Ҳамид Олимжон ва Ғафур Ғуломларнинг бу борадаги ибратомуз ишларидан кейин) танқидий тафаккур назаридан четда қолиб келаётгани афсусланарлидир. Тўра Мирзаев, Малик Муродов, Муҳаммаднодир Саидов, Баҳодир Саримсоқов каби бугунги куни пешқадам фольклоршуносларимиз асосан халқ оғзаки ижоди асарларини ёзиб олиш, нашр ва илмий тадқиқ этиш билангина машғул бўлиб, улар замиридаги ҳар бир қаламкаш учун ибратли бадиият унсурларини ёритиб беролмаяптилар. Бир пайтлар «Чечанликда сўзга сувдайин оқиб...», «Бахшилар хазинаси» китоблари билан кўпчиликнинг эътиборини тортган мунаққид Муҳаммадали Қўшмоқов ҳам бу борадаги фаолиятини бир қадар сусайтириб юборди. Толмас тадқиқотчимиз Бегали Қосимовнинг «Ёшлик» ойномасида чоп этилган икки мақоласи «Карвонбоши» ва «Жадидчилик» ҳам камдан-кам кўриниш бериб қоладиган киройи илмий мақолалар сирасидандир. Мазкур мақолалар Маҳмудхўжа Беҳбудийнинг ижодий қиёфаси ва жадидчиликнинг ижтимоий моҳияти хусусидаги юзаки ва қинғир тасаввурларимизни тубдан ўзгартира оладиган чинакамига янгича талқинлардир. Уларда «XX аср ўзбек адабиёти» деб аталмиш улкан карвоннинг боши, Чўлпон, Фитрат, Айнийдек не-не даҳоларнинг устози жадидчиликнинг отаси, туркийлар орасидаги Нобель мукофотининг илк совриндори Исмоилбек Гаспиралининг яқин маслакдоши, мустамлака Туркистондаги янгиликнинг илк жарчиси Беҳбудий фаолиятидаги етакчи қирралар энг характерли далиллар асосида ишонарли очилади.

Ҳисобот йилларида чоп этилган «Адабиёт ва санъат», «Ҳақиқат — ижод байроғи», «Камалак», «Катта йўл бошида» ва бошқа жамоа тўпламларда, ҳафталикда, «Шарқ юлдузи», «Ёшлик» ойномаларида бошқа рўзнома ва ойномаларда юқорида тилга олинган бир неча асардан ташқари талайгина эсда қоларли адабий-танқидий мақолалар ва тадқиқотлар эълон этилди, албатта. Лекин муаммоларимиз шунчалар кўпки адабий танқидчилигимизнинг аҳволи хусусида ўйлаганингиз сари, аъзбаройи худо миянгиз ғовлаб кетгудек бўлаверади. Демак, нима қилмоқ керак! Мазкур шарҳларда тағин нима деса бўлади? Афтидан, Насриддин афандига ўхшаб, «билганингни қилиш»дан ўзга чора йўқ. Яъни, шу ўринда бадиий наср, публицистика, драматургия ва адабий танқид хусусидаги андак дангалроқ-дағалроқ мажлисларга хотима берайликда, мазкур қаро ишни зиммадан соқит қилиб, шеърият, бадиий таржима, болалар адабиёти ва миллий адабиётларга доир, қайдам, дағалми-нафис мажлислар қурмоқ учун тегирмоннинг навбатини тағин бир бандаи ожизга топширайлик — қўяйлик, тамом-вассалом!

Ёзувчи — жамиятимизнинг фаол аъзоси. Аъзо бўлганда ҳам оқни оқ, қорани қора дегувчи, ҳаётимизни бадиий аксини яратувчи аъзосидир. Ёзувчи ўз ижодида ёлғон-яшиққа, гуруҳбозликка, ноҳақликка, диёнатсизликка, қарши туриши — бугунги кун талаби.

Ҳар сафар бўлганидек, қурултойдан кейин адабиётимизда кўтарилиш юз берса ажаб эмас. Бу маърифатга, яхши сўзга ҳамиша ташна халқимизнинг нияти.

Давра суҳбатини Темур УБАЙДУЛЛО ёзиб олди.

ИТТИФОҚ ЯНГИЛИКЛАРИ

МОСКВА. СССР Ички ишлар вазирлиги ички қўшинлари оператив гуруҳига Жанубий Осетиядан келаётган хабарлар бир-биридан ташвишли. Цхинвали шаҳрини ва Знаур районидаги қишлоқларни ракета-артиллерия билан ўққа тутиш давом этмоқда. Қурбонлар сони кўпаймоқда. Уларнинг орасида болалар ҳам бор.

Ўтган бир кеча-кундуз давомида бу ерда одамларни гаровга олиш бошланганлиги сабабли ҳам вазият кескинлашиб кетди. Аввал осетин жангарилари 20 нафардан ортиқ кишини гаровга ушлаб қолдилар. Грузин томонига: Цхинвали ва бошқа манзилгоҳларни ўққа тутиш тўхтатилган тақдирдагина гаровга ушлаб қолинган кишилар озод қилинади, деб қатъий талаб қўйилди. Бунга жавобан грузин жангарилари ҳам гаров тариқасида одамларни олиб кетдилар, уларнинг сони аниқланмаган маълумотларга қараганда бир неча ўн кишидан иборат. Минтақадаги ҳуқуқ-тартибот кучлари гаровга олинган кишиларни озод қилиш чораларини кўрмоқдалар.

Ғайриқонуний грузин ва осетин қуролли бўлинмаларининг ҳаракатларига қарши самарали иш олиб бориш учун, афсуски, СССР Ички ишлар вазирлиги ички қўшинларининг имкониятлари етарли эмас, ғайриқонуний қуролли бўлинмалар сони эса минтақада кўпайиб бормоқда.

ТАЛЛИНН. «Эстониянинг мустақил компартияси республикада коммунистик ҳаракат барҳам топаётганини тушуниб олиши керак», — деди унинг раҳбарларидан бири Яак Аллик «Постимеэс» газетасининг мухбири билан суҳбатда. Партия ўтган йил баҳорида М. С. Горбачевни қўллаб-қувватлаш ва республиканинг давлат мустақиллигини тиклашга кўмаклашиш учун тузилган эди. Энди, Я. Алликнинг айтишича, шу партиянинг 5.000 аъзоси ўз вазифасини бажарилган деб ҳисоблаши мумкин.

ТЮМЕНЬ. Маҳаллий шоир Юрий Алексеев Россия аҳмоқлар партиясини тузиш ташаббусини кўтариб чиқди. Унинг фикрича, фақат шу партиягина «аҳмоқлар мамлакати»да муваффақиятга умид боғлаши мумкин. Янги чиққан сиёсий арбоб халқни «коммунистик телбаликдан халос этиш ва туғилишни кескин кўпайтириш» йўли билан Россияни қутқариб қолиш мумкин, деб ҳисобламоқда. Унинг маслаҳатига кўра эркаклар оилани боқиши ва ҳимоя қилиши, аёллар эса бола туғиши ва тарбиялаши керак. Алексеев бутун Россиядаги аҳмоқларни «халққа пиво билан колбаса беринглар» деган шиор остида бирлашишга чақириб Тюмень маъмуриятининг бошлиғи лавозимига ўз номзодини кўрсатишга қарор қилди.

КЕМЕРОВО. Кемерово вилояти маъмуриятининг бошлиғи М. Кислюк умумбашарий қадриятларни биринчи ўринга қўядиган барча кучларни Россия давлатини қуриш теварагида бирдамлик қилиш ғоясини ўртага қўйди. У октябрь—ноябрь ойларида бу ишда манфаатдор бўлган барча ташкилотларнинг конференцияси ёки конгрессини ўтказишни таклиф этди. Унинг фикрича, бундай анжуман «Биз, барча россияликлар бир кемада эканлигимизни ва бу кемани чайқатишдан фойда йўқлигини» тушуниб олиш учун зарурдир.

ДОНЕЦК. Украинанинг тўла мустақил бўлиши учун курашаётган партиялар ҳам, республика мустақиллиги тўғрисидаги ҳужжатни қабул қилиш Украина парламентининг ғайриқонуний иши, деб ҳисоблаётган Донбасс байнал ҳаракати ҳам бир вақтнинг ўзида вилоят советининг бугун очилган сессияси йўлини тўса бошладилар. Бундан бир неча кун олдин байналҳаракат марказий кенгаши вилоят кенгашидан Донецк вилоятига Украина таркибида мухторият мақоми бериш тўғрисида вилоят референдуми ўтказиш масаласини сессия кун тартибига киритишни талаб қилган эди. Вилоят кенгаши бу талабни бажарадими, йўқми — яқин вақт ичида маълум бўлади.

(ТАСС).

ҲАММАСИ ЖАҲОН КУБОГИ ТЎҒРИСИДА

● ТУРНИРНИНГ бош ҳомийлари — «Боинг» (АҚШ) ва «САС» (Скандинавия) авиакомпаниялари, «Умбра» (АҚШ) — турли спорт анжомларини чиқарадиган фирма. Чунончи, у Жаҳон Кубогини тўплар билан таъминлашни ўз бўйнига олган. «Умбра» томонидан янги технология бўйича кичик футбол учун сакраши яхши, ногиронлар учун жуда қулай янги тўп ишлаб чиқилиб, Тошкентга келтирилди. Барча жамоалар муҳокамасида ўтгач уни келгусида мусобақаларда қўллаш-қўлламаслик масаласи ҳал этилади. Бизнинг томонимиздан бош ҳомий ЭСКО илмий-ишлаб чиқариш фирмаси (Барнаул). Шунингдек, Тошкент шаҳар ижроия комитети умумий овқатланиш бош бошқармаси, «Агропромтехмонтаж» трести, Ўзбекистон Фуқаролар авиацияси бошқармаси, Ўрта Осиё темир йўллар бошқармаси, Ўзбекистон республикаси Ички ишлар вазирлиги ва Самарқанддаги «8 Март» тикувчилик фирмалари ҳам Кубокни ўтказиш учун ўз ҳиссаларини қўшишди.

● МУСОБАҚАЛАРНИ яшил майдонда жами 10 ҳакам бошқаради. Константин Воронин турнирнинг бош ҳакамидир. Бундан ташқари Валентин Басалаев (Наманган). Николай Ефимов, Убайдулло Саидхонов ва Сайфулло Эрматовлар (ҳаммаси Тошкентдан) ҳам майдонга тушишади. Шунингдек, АҚШдан 4 нафар ҳакам ва Англиядан яна бир ҳакам ўйинларни бошқаришади.

● ШАҲРИМИЗДА ўтаётган Жаҳон Кубоги олтинчисидир. Кичик ва катта футболлар бўйича ғолиблар алоҳида аниқланади. 1, 2, 3-ўринлар учун олтин, кумуш ва бронза нишонлари, ғалаба учун эса махсус Кубок берилади.

● КАТТА футболда 11, кичик футболда эса 6 нафардан ўйинчи майдонда тўп суради.

● БУ ЙИЛ мамлакат ичра ўтказилган беш хил мусобақаларда қатнашган матонатчилар, барча турнирларда фақат ғалаба қозонишди.

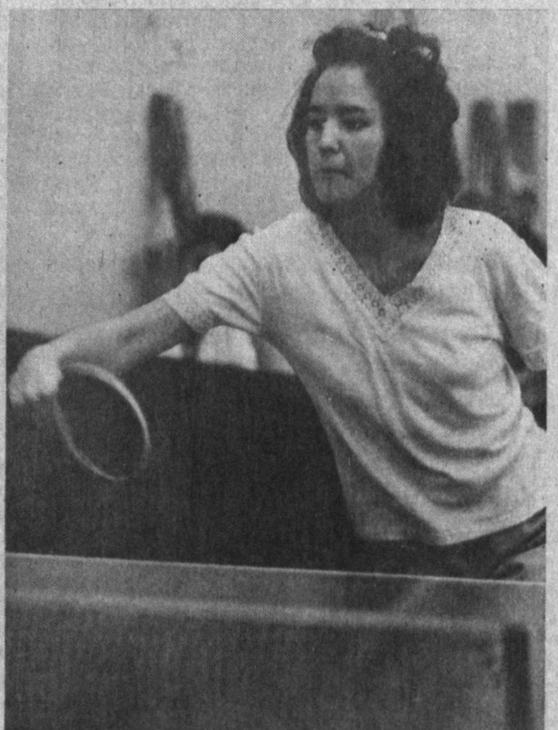

Республикамизда ногиронлар спортига тобора кўпроқ аҳамият берилиб, унинг ривожланишига ҳар томонлама ёрдам кўрсатилаётгани қувонарли ҳолдир. 1988 йили тузилган «Матонат» клубининг давомчилари «Орзу» республика жисмоний тарбия-соғломлаштириш клуби ҳам ногиронлик спортининг кучайиши учун салмоқли ишларни амалга оширмоқда. Яқинда «Орзу» етакчи ва «Меҳрибонлик» ўзаро ёрдам ижтимоий жамияти ҳомийлигида шаҳримизда стол тенниси бўйича Ўрта Осиё ва Қозоғистон республикалари ўртасида ўтказилган ногиронлар турнири ҳам ишқибозларни бефарқ қолдирмади. Ушбу мусобақаларда М. Азимов, А. Бобожонов, А. Рибкин ва М. Юнусов каби ҳамшаҳарларимиз ўз гуруҳларида ғалаба қозониб, ҳурмат шоҳсупасининг юқори поғонасига кўтарилишди.

СУРАТЛАРДА: ногиронлар ўртасида стол тенниси мусобақаларидан лавҳалар.

Ўқув масканларида

ДОИМИЙ АНЪАНА

БИЗ доим олий ва ўрта махсус ўқув юртлари, ҳунар-техника билим юртларида жисмоний тарбия ва спорт ишларига эътиборни кучайтириш ҳақида куюнчаклик билан гапирамиз, бироқ бунга ҳақиқатан ҳам амал қиладиган ўқув даргоҳлари бармоқ билан санарли эканлигини кўпда ўйламаймиз ҳам. Бу соҳада шаҳримизда энг ўрнак бўларли билим масканларидан бири Ю. А. Гагарин номидаги Тошкент авиация техникумидир. Бу ерда турли спорт тадбирларини кенг кўламда ва қизиқарли ўтказиш доимий анъанага айланган. Куни кеча шаҳримиздаги «Старт» ўйингоҳи одатдагидан ҳам жуда гавжум бўлди. Чунки ўйингоҳда янги ўқув йилининг очилишига бағишланган анъанавий «Саломатлик куни» спорт байрами ўтказилди. Шу куни яшил майдонда техникумнинг 1200 дан ортиқ илм толиблари турли спорт мусобақаларида қатнашди. Асосий спорт турлари бўйича беллашувларда 1, 2, 3 ва 4-курс терма жамоалари иштирок этишди. Спорт байрамининг яна таъкидлаб ўтишга жоиз ибратли томони шундаки, ғолибларга берилган барча совринлар, дипломлар ва эсдалик совғалари асосан техникум маъмурияти томонидан ажратилди. Шу куни ўтказилган энг қизиқарли беллашув бу — 1, 2 ва 3, 4-курс терма жамоалари ўртасида ўтказилган футбол ўйини десак янглишмаймиз. Баҳсда бундай учрашувларга кўникиб қолган юқори курс талабалари 6:2 ҳисобида осонгина ғалаба қозондилар. Арқон тортиш баҳсида ҳам ғалаба 4-курс талабаларига насиб этди. Энди эса айрим спорт турлари бўйича кўрсатилган юқори натижалар билан муштарийларимизни таништириб ўтамиз. Узунликка сакраш бўйича беллашувда ўсмирлар ўртасида И-41 гуруҳининг ўқувчиси М. Зайкин 5 метру 48 сантиметр натижани кўрсатиб ғолиб чиқди. Қизлар ўртасида эса ПМ-31 гуруҳи шарафини ҳимоя қилган В. Батарина 4 метру 37 сантиметр масофага сакрашга муваффақ бўлди. 100 метрга югуришда ўсмирлар ўртасида М-42 гуруҳидан А. Сорокин 12,1 сония, қизлар ичида Н. Ешчеркина 13,4 сония вақт билан энг юқори ўринни эгаллашди. Гранатани улоқтиришда эса С-31 гуруҳи ўқувчиси Рустамов 52 метр, қизлар баҳсида эса С. Саакянц (И-41 гуруҳи) — 36 метр натижани кўрсатиб ғалаба қозонишди. Узоқ масофаларга югуриш ва тош кўтариш машқларида ҳам ўқувчилар яхши натижалар кўрсатишди. Бироқ муҳими бу ҳам эмас, балки фикри-хаёли доимо ўқиш билан банд бўлган болаларда озгина бўлса-да жисмоний тарбия ва спортга муҳаббат уйғотиш, оммавийлик. Шу жиҳатдан олганда «Саломатлик куни» каби тадбирлар ёшларимиз онгида унутилмас из қолдиради, ўқувчилар ўзларининг ушбу кичик ғалабаларини бир умр унутмайдилар. Гўёки «Муҳими ғалаба қозониш эмас, балки қатнашишдир» деган ақлли сўзлар худди шундай мусобақаларга қарата айтилгандек туюлади кишига.

— Техникумимизда ҳар йили «Саломатлик кун»ларини баҳорда ва куз ойларида икки маротабадан ўтказиш анъана тусига кирган, — дейди биз билан суҳбатда ўқув юрти директори Виктор Николаевич Помогалов. — Унга эса йил бўйи тайёрланиб борамиз десак муболаға бўлмайди. Орада «Доимо спортда», «Балли, йигитлар» ва «Балли, қизлар» кўрик-мусобақаларини ўтказиб турамиз. Масалан, бу йилги «Балли, йигитлар» танловини Митрофанов номидаги сув спорти саройида ўтказдик. «Старт» ўйингоҳининг маъмуриятига ҳам раҳмат. Сентябрь ойидан бери ўйингоҳни бизнинг ихтиёримизга бериб қўйишибди. Бундай йирик тадбирларни ўтказишда курс бошлиқлари катта ишларни амалга оширмоқдалар. Мусобақаларга барча ўқитувчилар ўз ўқувчиларини тайёрлашади. Саломатлик байрамини ўтказишда техникумнинг жисмоний тарбия муаллими Б. Н. Егерев ва касаба уюшмаси комитетининг раиси Н. Т. Тожибоевларнинг ҳиссаси катта бўлди. Тарбиявий ишлар бўйича директор муовини А. А. Холбобоев эса спорт-соғломлаштириш тадбирининг рисоладагидек ўтиши учун барча ташкилий ишларни олиб боришда бош-қош бўлди.

Дилшод ИСРОИЛОВ.

ТАШВИШЛАРДАН ҲОЛИ ЭТАДИ

«МЕН шунинг учун ҳам шатранж шайдосиманки, у ўйловчиларнинг ақл-идроки нималарга қодир эканини аниқлаб, сирли ва чигал нарсаларни яққол мисолу манзарага айлантириб, кузатса ва сезса бўладиган ҳолда бир ипга тизиб беради; бу тушунишни ривожлантиради...

Абу Зайл ал Балхий.

«ШАТРАНЖ шундай тузилганки, ташқи кўринишидан ҳаммабоп ўйиндир. Ажиб гўзаллик, имкониятларнинг турли-туманлиги унга хос нарса, шунинг учун ҳам у барча миллатлар орасида кенг ёйилган, бинобарин, уни кашф этган зотлар ҳар қанча ғурурлансалар оз...»

Ал-Роғиб Исфаҳоний.

«ҲАЁТНИ мен шатранжсиз, китоб ва овсиз сира тасаввур этолмайман...»

«Шатранж ажойиб нарса, ўйин пайтида иш чарчоғини ёзамиз ҳамда ғам-ғусса, ташвишлардан вақтинча ҳоли бўламиз».

Лев Толстой.

«Менинг фикримча, аниқ мантиқий тафаккурни ўстиришда мантиқ дарслигидан фойдалангандан кўра, шатранж билан шуғулланган маъқулроқ. Негаки, одам таълимнинг бошқа усулларига қараганда ўйин жараёнида тузукроқ ўрганади. Бунда кураш элементи бор-да».

Г. Клаус.

«Шатранж — оммани маданий тарбиялаш қуролидир».

Н. Кириленко.

«Шатранж — изчил мантиқий тафаккур қилишнинг ажойиб мактабидир».

Б. А. Сухомлинский.

«Шатранж худди севги сингари; худди мусиқадек кишиларни бахтли қила олади».

З. Тарраш.

«Шатранж инсон ўз устидан эришган ғалабаларининг биридир. Баъзилар учун — у товуш, мусиқа, бошқалар учун — тасвирий санъат асари, менинг учун шеърият, ақл-идрок ҳамда ирода поэзиясидир».

Ч. Айтматов.

«Шатранж мен учун абадий сир ва мўъжизадир. Ҳар бир партия бошланиши билан қаршимда ҳаёлотлар, саргузаштлар, жумбоқлар ва математик ҳисоблар дунёсининг эшиги очилади.

Бугунги кунда фазога учишлар мени ҳайратга солмай қўйди, бу одатдаги юришлар эса ҳар доим сирли бўлиб, уни олдиндан билиб олиш мумкин эмас».

Хуан Хосе Арреола, адиб.

Мамажон МУҲИДДИНОВ тайёрлаган.

ШАҲАР БИРИНЧИЛИГИ

ФУТБОЛ бўйича пойтахтимиз биринчилиги ҳам охирлаб қолди. Биринчиликда 7 ёш тоифасида 14 жамоа ғолиблик учун кураш олиб бормоқда. Энг ёш жамоа — 1980 йилда туғилган болаларники, сўнг 12, 13, 14, 15, 16 ёшлилар ва катталар командаси куч синашмоқда.

Ўтган йиллардагидан фарқли равишда ушбу мавсумда футбол клублари орасида «Шаҳарнинг мутлақ чемпиони» унвонини олиш учун ҳам кураш бормоқда. Бунда шаҳар бўйича ўтказилган жами 5 хил мусобақа: мавсумнинг очилиш ва ёпилиш блиц-турнирлари, барча ёшдагилар жамоалари бўйича шаҳар кубоги баҳслари, «Ёшлик» ва «Умид» кубоклари бўйича кўрсатилган натижалар асос қилиб олинади.

Ҳозиргача биринчиликда 22 тур ўтказилган бўлиб, умумий ғолиблик баҳсида олдинга анча ўтиб кетган карвонбошилар билан сизни таништирамиз. «Пахтакор 1» ОТБЎММ (олимпиячиларни тайёрлаш болалар ва ўсмирларнинг махсус мактаби), «Старт 1», «Текстилчи» спорт клублари кучли учликдан ўрин олганлар. Чунки, ушбу клубларнинг жамоалари ҳар бир ёш тоифасида ўзларининг ҳар томонлама яхши тайёргарликларини намойиш қилмоқдалар.

Шаҳарнинг мутлақ ғолиби баҳсида эса аҳвол бирмунча ўзгача. Бу кўрсаткич бўйича ҳозирча олдинда 64 очко жамғарган «Старт 1» спорт клуби бормоқда. 2-БЎСМ ҳисобида — 60, «Инструментчи»да — 50, «Пахтакор — 1» ОТБЎММ ва «Меҳнат резервлари» жамоалари 47 тадан очкога эга.

Кўринишидан, клублар ўртасида «Ким ғолибликни қўлга киритади ва қайси жамоа «Шаҳарнинг мутлақ чемпиони» бўлади!» деган саволларга жавобини яна 4 тур ўтказилгач якунланадиган пойтахт биринчилигидан, 6 ноябрда ниҳоясига етадиган «Ёшлик» ва «Умид» кубокларидан сўнг оламиз.

Энди шаҳримиз клублари ўртасидаги биринчиликларнинг умумий турнир жадвалини эътиборингизга ҳавола этамиз. Ўйинлар жуда кўп ўтказилганлиги учун фақат жамоалар номи ва жамғарган очколари кўрсатилган.

1. «Пахтакор 1» — 232 очко.
2. «Старт 1» — 212 очко.
3. «Текстилчи» — 185 очко.
4. «Средазкабель» — 163 очко.
5. «2-БЎСМ» — 163 очко.
6. «Тош ГРЭС» — 155 очко.
7. «Инструментчи» — 250 очко.
8. «Меҳнат резервлари» — 139 очко.
9. «16-БЎСМ» — 136 очко.
10. «Трактор» — 135 очко.
11. «Пахтакор — 2» — 134 очко.
12. «Динамо» — 110 очко.
13. «Старт — 2» — 110 очко.
14. «24-БЎСМ» — 76 очко.

Муҳаррир Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

ТИЖОРАТ ЖАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

1991 ЙИЛ 21 ОКТЯБРЬ СОАТ 19.00 ДА

А. НАВОИЙ НОМЛИ САНЪАТ САРОЙИДА (катта зал) «ЎЗБЕКФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИДА СУРАТГА ОЛИНГАН

«ҚЎЗЛАРИМ ЙЎЛИНГДА»

БАДИИЙ ФИЛЬМИНИНГ ПРЕМЬЕРАСИ ЎТКАЗИЛАДИ.

Сценарий муаллифи ва саҳналаштирувчи режиссер — Ф. МУСАЖОНОВ.

Бадиий раҳбар — М. АБЗАЛОВ.

Саҳналаштирувчи оператор — А. ИСМОИЛОВ.

БОШ РОЛЛАРДА: М. ХОЛМЕДОВ, Ф. РЕЖАМЕТОВА.

ОЛДИНДАН БИЛЕТ СОТИШ КАССАСИ ИШЛАЙДИ.

«СРЕДАЗГАЗПРОМ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ «ЎЗБЕКГАЗСПЕЦСТРОЙ» ТРЕСТИ

газ пайвандчилар, электр пайвандчилар; ғишт терувчилар, монтажчилар, бетончилар, дурадгорлар, ишлаб чиқариш-техника бўлими бошлиғи, смета бўлими бошлиғи, молиячиларни

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ.

Товон пуллари тўланади. Овқатланиш учун кетадиган харажатлар, йўлда ишловчи ишчиларга район коэффициенти ва ҳоказо ҳақ тўланади.

ҚУЙИДАГИ МАНЗИЛГА МУРОЖААТ ҚИЛИНСИН: 700050, Тошкент шаҳри, Фонтанная кўчаси, 120-уй. 49-автобуснинг «Фонтанная кўчаси» бекати.

Телефонлар: 96-05-23, 96-34-59.

ССЖИ ДАВЛАТ ҲИСОБ ҚЎМИТАСИ РАҲБАР ХОДИМЛАР ВА МУТАХАССИСЛАР МАЛАКАСИНИ ОШИРИШ ТАРМОҚЛАРАРО ИЛМГОҲИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН ФИЛИАЛИ

Бошқарув психологияси ва тиллар кафедраси инглиз, француз, немис, испан, араб, форс тилларини ўрганишни хоҳловчи барча кишиларни таклиф этади

Машғулотларни юқори малакали мутахассислар олиб борадилар.

Ўзбек тилида сўзлашувни, эски ўзбек ёзуви ва адабий ўзбек тилини, ўзбек тилида иш юритишни ўрганиш бўйича гуруҳларга

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ.

Хорижий мутахассислар, талабалар ва барча хоҳловчилар учун кафедра русча нутқ маданияти бўйича ўқув машғулотларини ўтказади, иш юритишни ташкил этишда ёрдам кўрсатади, амалий суҳбатлар ва музокаралар олиб бориш бўйича амалий тавсиялар беради.

ШУНИНГДЕК,

Нутқ ва нотиқлик санъати назарияси мактабига қабул эълон қилади, унга раҳбарлар ўқитувчилик ҳамда ташвиқий ишлари билан банд бўлган кишилар, нотиқлик санъатига қизиқувчилар, ўз кучига ишончи ва одамлар ўртасида сўзга чиққанда уларга таъсир кўрсата олиш қобилиятини ҳосил қилишни хоҳловчи барча кишилар таклиф этилади.

МАШҒУЛОТЛАР ГУРУҲЛАР ШАКЛЛАНИШИГА ҚАРАБ БОШЛАНАДИ.

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 67-24-62, 67-19-13.

Бизнинг манзилимиз: 700077, Тошкент шаҳри, Луначарский узун кўчаси, 42-уй (метронинг «Пушкин» бекати).

«ОИЛА ВА ЖАМИЯТ»

Ҳафтанинг пайшанба кунлари чоп этилмоқда ва уни минглаб кишилар қўлма-қўл қилиб ўқимоқдалар. Фарзандлари камолини, рўзғорининг тинчлиги-ю, қут-баракасини тилаган ўн минглаб кишилар «Оила ва жамият»га аллақачон обуна бўлиб қўйдилар. Чунки

«ОИЛА ВА ЖАМИЯТ»

меъдангизга тега бошлаган сиёсий баҳслару муаммобозликлар билан бошингизни қотирмайди. Аксинча, Сиз турмуш ташвишларидан толиққан кезларингизда «Оила ва жамият»ни ўқиб, мазза қиласиз. Дам оласиз. «Оила ва жамият» фарзандлар тарбиясидан тортиб то эр-хотин ўртасидаги нозик масалаларгача бағишланган ажойиб ҳафталик. «Оила ва жамият»ни ўқиб ҳеч ким зерикмайди. У Ўзбекистондаги ЭНГ АРЗОН, энг қизиқарли, каттаю кичик севиб ўқийдиган бахтли кишиларнинг газетаси, «Оила ва жамият»га обуна бўлсангиз йил бўйи ўзингиздан миннатдор бўлиб, хотиржам юрасиз.

«Оила ва жамият»нинг йиллик обуна баҳоси — 10 сўм 56 тийин.

Обуна индекси — 64654.

«Оила ва жамият» билан бирга рўзғорингизга бахт, қут-барака кириб борсин!

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИ БИНОСИДА

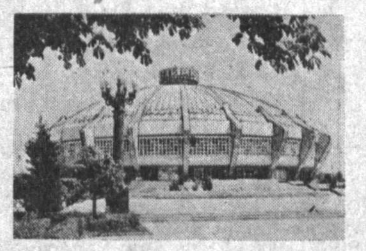

(Хадра майдони)

25 ОКТЯБРДАН БОШЛАБ

ТОШКЕНТДА БИРИНЧИ МАРТА

Ҳиндистонга қилинадиган сафарга бағишланган (таркиби 65 кишилик)

ЯНГИ ДАСТУР

«ЦИРК — РЕВЮ — ЦИРК — РЕВЮ»

2 бўлимдан иборат катта ранг-баранг дастур.

Томошалар соат 18.30 да; шанба кунлари — соат 15, 18.00 да; якшанба кунлари — соат 11, 14, 17.00 да бошланади.

Цирк кассаси ҳар куни соат 10 дан 19.00 гача ишлайди.

Олдиндан чипталар сотиш ташкил қилинган.

Жамоа бўлиб тушиш учун буюртмалар қабул қилинмоқда.

Маълумотлар учун телефонлар: 44-35-91, 44-29-04.

Цирк фойесида тезкор суратхона фаолият кўрсатяпти.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 17/Х да — Келинлар қўзғолони, 18/Х да — Ақл мезони, 19/Х да — Жар, 20/Х да — Хотинлар «гапи»дан чиққан ҳангома.

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУСИҚАЛИ ТЕАТРИДА — 17/Х да — Фарҳод ва Ширин (премьера), 18/Х да — Куёвлар конкурси, 19/Х да — Юсуф ва Зулайҳо, 20/Х да — Кулги ва шодлик кечаси.

АБРОР ҲИДОЯТОВ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ДРАМА ТЕАТРИДА — 17/Х да — Қопқон, 18/Х да — Алдагани хотин яхши (премьера), 19/Х да — Фармонбиби аразлади, 20/Х да — Лақма куёв.

КИНО

17 ОКТЯБРЬ

А. Навоий номидаги Санъат саройи — «ЧЕКИНМА, ТАСЛИМ БЎЛМА!» (17.00, 19.30, АҚШ).

Фурқат — «ОҚ ҚАНОТЛИ ОРЛАН — ЭСТОНИЯ БУРГУТИ» (18.15, 21.00).

Тошсовет — «ЧЕКИНМА, ТАСЛИМ БЎЛМА!» (тоқ соатларда).

Москва — «ЧЕКИНМА, ТАСЛИМ БЎЛМА!» (17.00, 19.00, 20.40).

Ёшлик — «СЕЗАР ВА РОЗАЛИ» (жуфт соатларда).

Шарқ — «ИККИ ЖИНОЯТЧИ» (18.30, 20.40).

Дўстлик — «ЧЕКИНМА, ТАСЛИМ БЎЛМА!» (жуфт, тоқ соатларда).

18 ОКТЯБРЬ

А. Навоий номидаги Санъат саройи — «ЧЕКИНМА, ТАСЛИМ БЎЛМА!» (11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, АҚШ).

Фурқат — «МАНҚУРТ» (11.00), «ОҚ ҚАНОТЛИ ОРЛАН — ЭСТОНИЯ БУРГУТИ» (12.45, 15.30, 18.15, 21.00).

Тошсовет — «ЧЕКИНМА, ТАСЛИМ БЎЛМА!» (тоқ соатларда).

Москва — «ЧЕКИНМА, ТАСЛИМ БЎЛМА!» (11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 20.40).

Ёшлик — «СЕЗАР ВА РОЗАЛИ» (жуфт соатларда).

Шарқ — «ИККИ ЖИНОЯТЧИ» (11.00, 13.30, 16.00, 18.30, 20.40).

Дўстлик — «ЧЕКИНМА, ТАСЛИМ БЎЛМА!» (жуфт, тоқ соатларда)

ТошДавТО шифохоналари билим юрти томонидан **Абдуғафурова Нигора Набиевна** номига берилган 373080 номерли йўқолган

ДИПЛОМ БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Қўшма корхона КАМАЗ машиналарига тиркаладиган (бортли, ярим прицеп ва ағдарма) автомобиль -рефрижераторларни алмаштиради.

ТЕЛЕФОНЛАР: Чирчиқда 64-0-63, Тошкентда 55-32-75.

* * *

Шу йилнинг 13 октябрь куни пекинес зотидаги ит йўқолди. Унинг белгилари қуйидагилардан иборат: унчалик катта эмас, малла рангли, кўзлари йирик, урғочи, 3 ёшлик. Ит касал, шу сабабли узоқ муддатли шифога муҳтож.

Топган кишиларга катта мукофот берилади.

Агар ушбу ит ҳақида бирон-бир маълумотга эга бўлсангиз қуйидаги телефонга мурожаат қилинг: 76-40-96.

«ПАХТАКОР» МАРКАЗИЙ ЎЙИНГОҲИДА

19 ОКТЯБРЬ СОАТ 16.00 ДА

ССР 54- МАМЛАКАТ БИРИНЧИЛИГИ ОЛИЙ ЛИГАСИНИНГ

«ПАХТАКОР» (Тошкент) — «СПАРТАК» (Москва) КОМАНДАЛАРИ ЎРТАСИДА

ФУТБОЛ.

Чипталар «Пахтакор» ўйингоҳининг кассаларида сотилади.

Оммавий талабномалар қабул қилинмоқда.

Тошкент педиатрия тиббиёт олий билимгоҳи ректорати ва 2-болалар юқумли касалликлари кафедраси жамоаси кафедра мудири Д. В. Муҳамедовга отаси

Боқи МУҲАМЕДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент қишлоқ хўжалик техникуми маъмурияти, касаба уюшмаси ташкилоти, ўқитувчи ва ишчи-хизматчилари техникум директори А. Махсимовга отаси

Махсумхон ДАДАХУЖАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент шаҳар «Металлобитремонт» ишлаб чиқариш бирлашмаси жамоаси цех бошлиғи А. А. Отажоновга рафиқаси

Моҳира ОТАЖОНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ленин район озиқ-овқат савдоси ташкилоти жамоаси ташкилот директори Х. Н. Қурбоновга отаси

Носир ҚУРБОНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

1992 йил учун «Оқшом»га обуна давом этмоқда. Йиллик обуна нархи—25 сўм 68 тийин, ярим йилга—12 сўм 84 тийин. Нашр кўрсаткичи—64690.

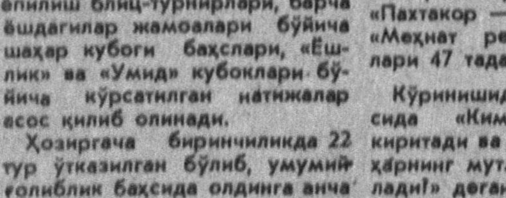

Тошкент оқшоми

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76, хатлар — 33-29-70, 32-53-79; жамоатчилик қабулхонаси — 32-55-83.

Ҳамма эълонлар ва тижорат хабарларини Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг эълонлар бўлими тайёрлаган. Маълумотлар ва эътирозлар учун телефон: 33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. 700000, ГСП, Тошкент, «Правда» рўзномаси кўчаси, 41

78.598 нусхада чоп этилади. Нашр кўрсаткичи 64698. Буюртма 6123. Босмага бериш вақти 11.30. Босмага берилди 10.45. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10